

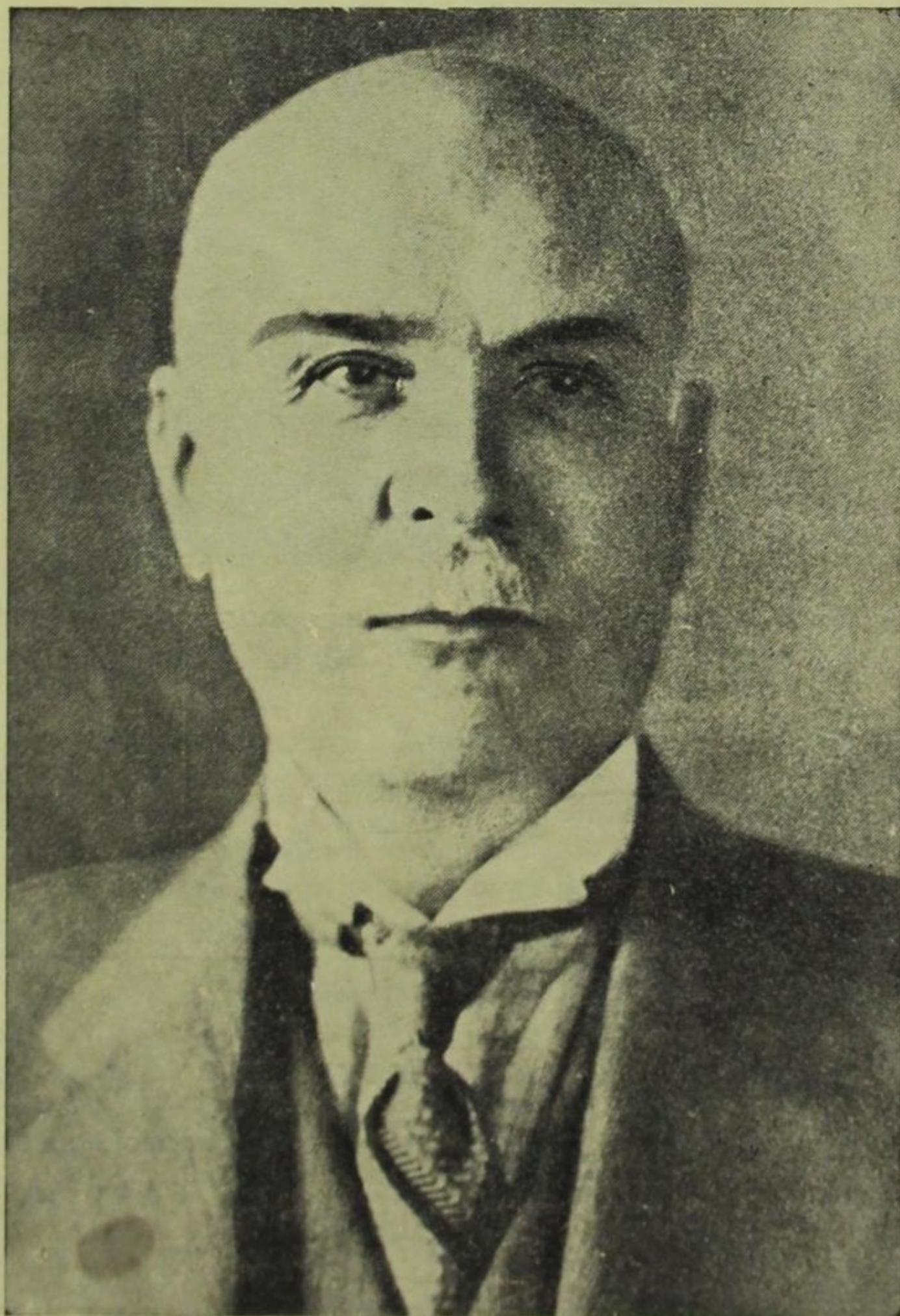
ΚΩΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1964

ΕΤΟΣ Γ'

ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 28-29

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ : Βύσσης καὶ Καΐρη 2 — Ἀθῆναι.

Ἐτησία συνδρομὴ

Ἐσωτερικοῦ Δραχ. 60.—Κοινοτήτων Δραχ. 100.—Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 6.—

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝ ΚΟΝΙΤΣΗ

Νίκος Τσάκας

Ἀναστάσιος Εύθυμιον

Τάκης Παπαδημούλης

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Ὀρέστης Μανθούλης

Φερενίκη Σχοινᾶ

Ιωάννης Λυμπερόπουλος

Λεωφόρος Ἀλεξάνδρας 83
(Τομεὺς 702)

Ὑπεύθυνοι κατὰ Νόμον :

Ἐπὶ τῆς ὅλης : Τάκης Χ. Παπαδημούλης, Ζήνωνος 22—Ἀθῆναι

Τυπογραφείου : Χρ. Χρονόπουλος, Θήρας 6 — Ἀθῆναι.

ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Ο τιμώμενος μὲ τὸ παρὸν τεῦχος διεθνοῦς προβολῆς συμπατριώτης ὁ φθαλμίατρος Ἀλέξιος Τράντας.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΑΛΕΞΗ ΤΡΑΝΤΑ

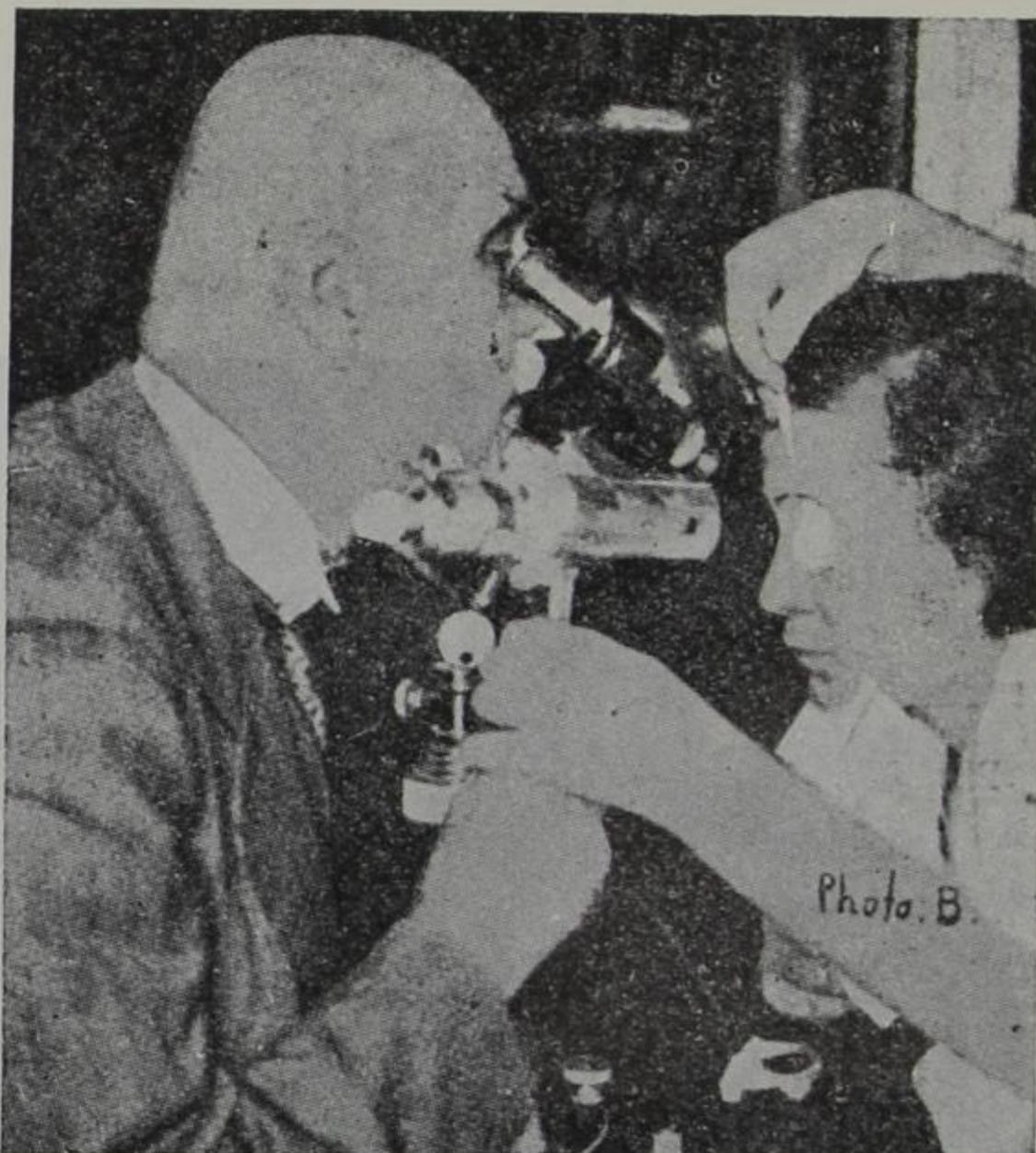
Η Διεύθυνσις της «Κονίτσης» θεωρεῖ ύποχρέωσίν της νὰ ἐμφανίσῃ καὶ νὰ προβάλῃ ἐκεῖνα ἀπὸ τὰ τέκνα τῆς Ἐπαρχίας μας ποῦ μὲ τὴν ἐπιστημοσύνην καὶ τὴ δράσιν των ξεπέρασαν τὸ κοινὸ μέτρο καὶ στάθηκαν σὲ ψηλοὺς ὅρίζοντας μὲ προβολὴ πανελλήνια καὶ παγκόσμια.

Σὲ προηγούμενα τεύχη γράψαμε γιὰ τὸ μεγάλο εὔεργέτη τῆς Κονίτσης, τὸν ἐκ Παπίγγου Ἀναγνωστόπουλον, χάρις στὸ κληροδότημα τοῦ ὅποιου ὅργανώθηκε καὶ λειτουργεῖ τὸ Ἀναγνωστοπούλιο γεωργικὸ σχολεῖο. Ἐπίσης γράψαμε γιὰ τὸν Δερδέκη ποῦ κι' αὐτὸς σημαντικό κληροδότημα εἶχε ἀφίσει γιὰ ἔκπαιδευτικοὺς σκοπούς.

Σήμερα τιμῶμεν τὸν Ἀλέξη Τράντα. Τὸν ἐπιστήμονα αὐτὸν ποῦ εἶχε πράγματι διεθνῆ προβολήν. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ τεῦχος αὐτὸ τὸ ἀφιερώνουμε στὴ μνήμη του καὶ στὸ χωριό του, τὴ Βούρμπιανη, ποὺ τὸν ἔξέθρεψε καὶ ποὺ πάντα ἦταν μέσα στὴ σκέψη του.

Ο Ἀλέξης Τράντας ἀποτελεῖ τιμὴν γιὰ τὴ Βούρμπιανη, τιμὴν γιὰ τὴν Ἐπαρχία μας. Εἶναι τιμὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Γιατὶ ἐτίμησε τὴν ἐπιστήμη καὶ τὸν ἀνθρωπισμό.

Τ.Π.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ

‘Υπὸ ΝΙΚΟΥ ΤΡΑΝΤΑ, ‘Υφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Μὲ αὐτὲς τὶς λίγες γραμμὲς θέλω νὰ ἐκφράσω τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνη μου καὶ δλοκλήρου τῆς οἰκογενείας μας πρὸς ὅλους ἐκείνους οἱ ὄποιοι τόσον στὸν τόπο μας ὅσον καὶ ἐν τῇ ξένῃ ἐτίμησαν τὸν Ἀλέξη Τράντα σὲ ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ καὶ Συνέδρια, τὸν ἄνδρα ποὺ ἀφιέρωσε τὴν ζωήν του εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ τοὺς ἀσθενεῖς του καθὼς καὶ εἰς ἔργα φιλαλληλίας.

Δὲν εἴμεθα οἱ ἡμεῖς οἱ ἐνδεδειγμένοι—διὰ λόγους εὐνοήτους—γιὰ νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν καὶ τὴν διεθνῆ προβολὴν του. Ἀλλοι, τιμῶντες Αὐτὸν διεκήρυξαν δτὶ ὑπῆρξεν ὁ ἀναμορφωτὴς ἐν Ἑλλάδι τῆς Ὀφθαλμολογίας, ποὺ ἔδωσεν εἰς τὴν ἐλληνικὴν ὀφθαλμολογίαν διεθνῆ προβολὴν ὅσον οὐδεὶς ἄλλος ἐκ τῶν ἐλλήνων ἰατρῶν εἰς κλάδον τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς ἰατρικῆς. Ἀλλοι ἔχαρακτήρισαν αὐτὸν

ώς «Πατέρα τῆς γωνιοσκοπίας», ἐξετάσεως ἡ ὄποια σήμερον ἔχει διεθνῆ ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τῆς ὄποιας προβάλλεται ἡ ἐλληνικὴ ἐπιστήμη καὶ τιμᾶται τὸ ἐλληνικὸν ὄνομα.

Ἡμεῖς ποὺ εῖχομεν τὴν εὔνοιαν τῆς τύχης νὰ παρακολουθήσωμεν ἐκ τοῦ πλησίον τὸν Ἀλέξη Τράντα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ μένομεν βαθύτατα ἐντυπωσιασμένοι ἀπὸ τὴν ἱερὰν αὐτοῦ μανίαν πρὸς ἔργασίαν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ γενικῶς πρὸς προαγωγὴν κάθε θέματος τὸ ὄποιον συνελάμβανε πρὸς μελέτην. Ἐπίσης εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ διακηρύξωμεν ὅτι συνέπασχε σὲ κάθε δυσχερὲς περιστατικὸν καὶ πάντοτε ἔξεδήλωνε τὴν συμπάθειαν του πρὸς τοὺς πάσχοντας.

«Ἐπιστήμη — Πατρίδα — Οἰκογένεια» ἦτο τὸ τρίπτυχο τὸ ὄποιο εἶχε στὴν ψυχή του.

Σημειώνω, εἰς ἐνδειξιν τῆς ψυχικῆς

·Ο διεθνοῦς προβολῆς συνεπαρχιώτης μας ὄφθαλμ. καὶ πατὴρ τῆς Γωνιοσκοπίας

ΑΛΕΞΙΟΣ ΑΠ. ΤΡΑΝΤΑΣ

ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ, ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ

·Υπὸ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ—Ιατροῦ Ἀκτινολόγου μέλους Διεθνῶν Ἀκτινολογικῶν Ἐταιριῶν

·Ο Ἀλέξιος Τράντας, ὁ ὄφθαλμίατρος ἐρευνητής, μὲ τὰς 200 καὶ πλέον ἔργασίας τοῦ κλάδου του· ὁ ἀνεγνωρισμένος διεθνῶς διὰ τὰς ἐρεύνας καὶ μεθόδους του, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὰ εἰδικὰ συγγράμματα καὶ διδάσκονται ως «Μέθοδοι Τράντα» εἰς ὅλα τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Κόσμου· ὁ θεωρούμενος ἴστοιμος μὲ τοὺς διασημοτέρους τῆς ἐποχῆς του καὶ ἀποκαλούμενος ὑπ’ αὐτῶν «Πατὴρ τῆς Γωνιοσκοπίας»· ὁ ἐπίτιμος πρόεδρος ξένων καὶ ἡμετέρων ἰατρικῶν ἑταῖρειῶν καὶ τῆς ἴδιαιτέρας του Πατρίδος· ὁ μεγάλος Ἡπειρώτης ἀναμορφωτὴς καὶ ἔθνικὸς ἀγωνιστὴς διὰ τὴν «Αὔτονόμησιν» τῆς μαρτυρικῆς Βορείου Ἡπείρου μας· ὁ ἀθλοθέτης καὶ εὐεργέτης τῆς Ἡπείρου·

συνθέσεως τοῦ Ἀλέξη Τράντα, ὅτι τὸ τρίπτυχο αὐτὸ εἶχε χαραγμένο εἰς τὰς τρεῖς πλευρὰς ἐνὸς τριγώνου εἰς τὸ ἐσωτερικὸν χρυσοῦ ώρολογίου τὸ ὅποῖν εἶχε ἀπὸ νέος μέχρι τὰ βαθειὰ γεράματά του.

Μολονότι ἀπὸ μικρὸς ἔψυγε ἀπὸ τὴ Βούρμπιανη τακτικὰ τὴν ἔφερε στὴ σκέψη του καὶ ἔδειχνε τὸ ἐνδιαφέρον του γι’ αὐτὴν. Σὲ διάφορες συζητήσεις μας μοῦ ἀνέπτυσε τρόπους ποῦ θὰ καλλιτέρευε ἡ ζωὴ στὸ χωριό. «Πρέπει νὰ ἐπιδοθοῦν στὴ σηροτροφία, τὴν μελισσοκομία, νὰ μπολιάσουν τὶς φουντουκιές» «Γιὰ ρώτησε τὸν Μάρκο τὶ λέει...» φυσικὰ γιὰ θέματα τοῦ χωριοῦ, γιατὶ ὁ Μάρκος Τράντας, συγγενής μας, ἦταν ἐνθουσιώδης λάτρης τοῦ χωριοῦ καὶ διαρκῶς συζητητὴς γιὰ τὰ διάφορα ζητήματά του.

ΝΙΚΟΣ ΤΡΑΝΤΑΣ

ὁ φλογερὸς ἐπιστήμων καὶ ἀκάματος δημιουργός, μὲ τὸ τεράστιον ἐπιστημονικόν, ἔθνικὸν καὶ κοινωνικὸν-ἀνθρωπιστικὸν ἔργον του, τῶν 60 καὶ πλέον ἑτῶν, ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν Ἀθήναις, ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ μετὰ τὴν Ἀπελευθέρωσιν τοῦ 1913 καὶ μέχρι τοῦ θανάτου του ἀπεβίωσεν ὑπέργηρος καὶ εύτυχής, τὴν 10ην Ἰανουαρίου 1961 καὶ ἐτάφη τὴν ἐπομένην εἰς τὸ Α’. Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν, συνδευόμενος ὑπὸ τῶν συγγενῶν του, τῶν συμπατριωτῶν του φίλων, μαθητῶν καὶ θαυμαστῶν του εἰς ἡλικίαν 94 ἑτῶν.

Δὲν εἴμαι ὄφθαλμίατρος διὰ νὰ ἀποδώσω ὅσον θὰ ἔπρεπε τὸ ἔργον αὐτοῦ. Ἐδιδάχθημεν ὅμως εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τὰ πρῶτα γράμματα καὶ εἰς τὸ αὐτὸ Σχολεῖο τῆς Πατρίδος μας· τὸν ἐγνώρισα ἀπὸ φοιτητής, διηγηματικώτατον, διδακτικώτατον καὶ αἰσθηματικὸν ἐπιστήμονα καὶ πατριώτην ἄριστον· παρηκολούθησα τὴν ὅλην δρᾶσιν του ἀπὸ τότε καὶ τὰς ἀνακοινώσεις του ἐν τῇ ἰατρικῇ ἑταῖρείᾳ καὶ ἐλπίζω νὰ κατορθώσω νὰ σκιαγραφήσω τὸν μεγάλον Αὐτὸν ἐπιστήμονα, ἃν καὶ δὲν εἶναι εὔκολο νὰ βιογραφηθῇ καὶ δλοκληρωθῇ ὁ Τράντας.

·Ο Ἀλέξιος Τράντας ἐγεννήθη τὸ 1867 εἰς τὸ ἱστορικό, παραμεθόριο χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης, τὴ Βούρμπιανη, στὰ Τραντέϊκα τοῦ εἰδυλλιακοῦ καὶ περήφανου μαχαλᾶ «Ἀρσάδες» στὸ ψήλωμα τῆς Βούρμπιανης, κοντὰ στὰ σημερινὰ Βόρεια Σύνορα τῆς ‘Ελλάδος καὶ στὰς πηγὰς τοῦ Σαρανταπόρου κι’ ἐπάνω στὰς παραφυάδας καὶ τὰ φαράγγια τοῦ περήφανου καὶ

θρυλικοῦ Γράμμου. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Τράντας εἶχε τὴν διαύγεια, τὴν μεγαλοπρέπεια καὶ τὸ σκληρῶς ἐργάζεσθαι τοῦ τόπου του καὶ θριαμβεύειν.

Τὸ ιστορικὸ χωριό του, ἡ **Βούρμπιανη**, μὲ τὴν Κλασσικὴ καὶ Βυζαντινὴ σύνθεσι τῶν Κοινοτικῶν της Κτιρίων εἰς τὸν αὐτὸν κεντρικὸν χῶρον (Σχολεῖο, Κεντρικὴ ἐκκλησία, Νεκροταφεῖο Κοιμητῆρι, Χοροστάση κ.λ.) ὅπως εἰς τοὺς ἀρχαίους ἑλληνικοὺς χώρους καὶ τοὺς ἑπτὰ γύρω μαχαλάδες της· κάθε μαχαλᾶς μὲ τὴ βρύση του, μὲ τὴν ἐκκλησία του καὶ τὰ βυζαντινὰ σήμαντρά του· μὲ τὴν παλαιὰν ἔθνικήν καὶ πνευματικὴν της δρᾶσιν, προσέθεσεν εἰς τὸν Τράνταν τὰς ἄλλας ψυχικὰς καὶ πνευματικάς του ἀρετάς.

Ἡ ιστορικότης τῆς Βούρμπιανης, κατὰ τὰ «Ἡπειρωτικὰ Χρονικὰ» καὶ τὰ Οἰκογενειακὰ Ἀρχεῖα, ἀρχίζει κυρίως ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων. Εἶχεν οὗτος εἰς τὴν Αὔλήν του, ὑπὸ τύπου Υπουργοῦ, τὸν Βούρμπιανίτην Κώσταν Γραμματικὸν (Παπαρίζον) μεμυημένον εἰς τὴν Φιλικὴν Ἐταιρείαν, μὲ τοὺς ἄλλους τότε ἐκεῖ: Μπότσιαρην, Καραϊσκάκην, Τζαβέλαν, Κωλέτην, Νούτσον κ.λ. Ὁ Γραμματικός, ἀντλῶν τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ Πασᾶ αὐτοῦ, ἐναντιώθη εἰς τοὺς ἀρπαγας γείτονας τουρκαλβανοὺς μπέηδες Ἐρσέκας καὶ Λεσκοβικίου (Σεληχτάρ Πόντα κ.λ.) καὶ τὰ χωριὰ γύρω στὴν Βούρμπιανη δὲν ἔγιναν τσιφλίκια των. Ἐναντιώθη καὶ εἰς τὸν ἔξισλαμισμὸν ἐκεῖ τῶν ἑλλήνων Χριστιανῶν καὶ εἰς τὰς θηριώδεις ἐπιδρομάς των, τοὺς ζοφεροὺς ἐκείνους χρόνους τῆς δουλείας. Συνηντᾶτο μὲ τοὺς προύχοντας τῶν Χωριῶν καὶ τῶν Πέντε Κύκλων εἰς τὸ ἀπόκρυφο Παληομοναστῆρι τῆς Βούρμπιανης, ἐντὸς κρημνώδους περιοχῆς, καὶ συνεδρίαζον ἐκεῖ κρυφίως γιὰ τὰ κρυφὰ σχολεῖα, τὰς ἐκκλησίας καὶ τἄλλα ἔθνικὰ ζητήματα.

Τὴν ἔθνικὴ δρᾶσι τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ συνέχισαν, στὰ δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια τῆς Τουρκικῆς δουλείας, πολλοὶ ἄλλοι πατριῶται συγχωριανοὶ τοῦ Τράντα, ίδρυσαντες ἐν Ἀθήναις τὸ 1883

τὴν Φιλεκπαϊδευτικὴν Ἀδελφότητα τῶν ἀπανταχοῦ Βουρπιανιτῶν, μὲ μίαν ἀξιοθαύμαστον πατριωτικὴν καὶ πνευματικὴν δρᾶσιν, ἐνισχύθεισαν οἰκονομικῶς καὶ ἀπὸ τὰ κληροδοτήματα τοῦ Βουρμπιανίτου ἐν Ἀθήναις Χαρίλαου Ζήκου. Ὁ Χαρίλαος Ζήκος διέθεσε σοβαρὰν ἀκίνητον περιουσίαν, εἰς τὴν ὁδὸν Εύριπίδου καὶ Σοφοκλέους, εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συνδέσμου. Προσετέθη παραλλήλως καὶ ἡ πνευματικὴ καὶ οἰκονομικὴ δύναμις τοῦ Τράντα καὶ ὁ Σύνδεσμος αὐτὸς ἐμεγαλούργησεν, ὥστε νὰ τοῦ ἀξίζῃ ἡ Ἐθνικὴ Τιμή. Μὲ τὸ Σχολεῖο του, τὸ Οἰκοτροφεῖο του καὶ τοὺς δασκάλους του κατεπολέμησε, πλὴν τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ, τὴν τουρκικὴν, τὴν ἀλβανικὴν καὶ τὴν ρουμανικὴν ἐκεῖ προπαγάνδαν, ἐπὶ τουρκοκρατίας καὶ μετὰ ταῦτα. Χιλιάδες παιδιὰ εὐγνωμονοῦν ἀπὸ τὰ γύρω χωριὰ τῆς Βούρμπιανης καὶ τὰ ἀλβανικὰ σήμερα τῆς περιφερείας Ἐρσέκας καὶ Λεσκοβικίου ποὺ ἐδιδάχθησαν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὴν Ἑλληνικὴν ιστορίαν, τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς τὸ Σχολαρχεῖο τῆς Βούρμπιανης. Καὶ οἱ Τρανταῖοι μὲ τοὺς ἄλλους προύχοντας τῆς Βούρμπιανης καλοδιοικοῦσαν τὸ χωριὸ καὶ τὰ χρήματα ποὺ τοὺς ἔστελνε ὁ Σύνδεσμος Ἀθηνῶν. Σχολεῖο, ἐκκλησίες, οἰκοτροφεῖο, ίδρυθησαν καὶ συντηρήθησαν μὲ τὰ χρήματα αὐτά. Πλὴν αὐτῶν ἐπληρώνοντο ἐκ τῶν ίδίων παλαιότερον οἱ δάσκαλοι καὶ οἱ παπάδες. Εἶχεν ἡ Βούρμπιανη στὰ παληὰ χρόνια ἑπτὰ παπάδες καὶ δώδεκα δασκάλους, κατὰ τὸν ιστοριοδίφην, Βούρμπιανίτην, Καθηγητὴν Βασίλειον Δημάρατον.

Αὐτὰ ἐν συντομίᾳ γιὰ τὸ χωριὸ ποὺ γεννήθηκε καὶ πέρασε τὰ πρῶτα παιδικά του χρόνια ὁ Τράντας γιὰ τὸ ἔθνικὸ αὐτὸ Προπύργιο, τὸ ἀξιοθαύμαστοῦ, εὐγνωμοσύνης καὶ ἔθνικῆς βραβεύσεως.

Ο πατήρ του Ἀπόστολος Τράντας ἦτο συνετός, σεμνός, κοινωνικός, ἐργατικός. Ἀπεκαλεῖτο «Πρόεδρος» καὶ ὅταν δὲν ἦτο τῆς Βούρμπιανης, γιὰ τὰς

γνωστικὰς του σκέψεις καὶ τὰς ὑπηρεσίας του στὴν Κοινότητα καὶ πρὸ παντὸς γιὰ τὴν καλὴ διαχείρησι τῶν Κοινοτικῶν χαίρων ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ. Ο Τράντας εἶχε 3 ἀδελφοὺς (τὸν Ἰωάννην, Γεώργιον καὶ Δημήτριον καὶ δύο ἀδελφάς).

Ο Ἀλέξιος Τράντας τελείωσε τὸ Σχολεῖο τοῦ Χωριοῦ του τὸ 1880 καὶ εἰς ἥλικιαν 13 ἔτῶν ἐνεγράφη ὡς μαθητὴς γυμνοσίου τῆς Μεγάλης Ζωσιμαίας Σχολῆς τῶν Ἰωαννίνων, μὲ γυμνασιάρχην τὸν Μιλτ. Πανταζῆν, ὃπου τελείωσε τὸ 1884. Διεκρίθη κατὰ τὰς Γυμνασιακὰς σπουδὰς του διὰ τὴν φιλομάθειαν, τὴν εὔφυΐαν, τὸ θάρρος, ἀλλὰ καὶ τὴν κλίσιν του πρὸς τὴν θείαν τέχνην τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰς τὴν ὅποιαν τόσα ἀργότερον προσέφερεν. Ἐμψυχωμένος καὶ μὲ τὰ μεγάλα διδάγματα τῆς ἀκμαζούσης ἐπὶ Τουρκοκρατίας Ζωσιμαίας Σχολῆς, περὶ Πατριωτισμοῦ καὶ Εὐποιίας, ἐνστερισμένα βαθύτατα τὰ δύο αὐτὰ εἰς ὅλους τοὺς διακριθέντας κατὰ καιροὺς Ἡπειρώτας καὶ Εὐεργέτας τοῦ Ἐθνους, ἀνεχώρησεν εἰς Ἀθήνας διὰ Πανεπιστημιακὰς σπουδὰς, θαυμαστὴς καὶ λάτρης τῆς Ἰστορικῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος καὶ ἴδιᾳ τῆς Κλασσικῆς Ἑλληνικῆς Ἰατρικῆς.

Πανεπιστημιακὰι σπουδαί. Τὸ 1885 ἐνεγράφη εἰς τὴν Ἰατρικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀνηγορευθεὶς ἀριστοῦχος Διδάκτωρ Αὐτῆς τὸ 1891.

Απὸ τὰ πρῶτα Πανεπιστημιακά του χρόνια, μετὰ σθένους ἀσυνήθους καὶ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, ἐπίστευεν εἰς τὰ Ἰπποκρατικὰ Διδάγματα. Εἶχεν εἰς ὅλην του τὴν ἐπιστημονικὴν ζωὴν ὡς βάσιν τὴν «Παρατήρησιν καὶ τὸ Πείραμα» τοῦ Πατρὸς τῆς Ἰατρικῆς, τὴν ἐντατικὴν καὶ μεθοδικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν πρόοδον τῆς Ἑλληνικῆς Ἰατρικῆς. «Ονειρόν του ἦτο ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιστήμη νὰ ἔξελθῃ τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ τιμηθῇ Διεθνῶς, ὅπως καὶ ἐτιμήθῃ ἀργότερον διὰ τῶν ἐργῶν του. Ο ἴδιος ἔλεγεν «Ἡ Νέα Ἑλλὰς δὲν ἔχασε τὴν δυναμικότητα τῶν ψυ-

χικῶν ἀρετῶν τῶν Προγόνων της, παρὰ τὴν μακραίωνα δουλείαν της».

Καθηγητὰς του εἶχεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοὺς διαπρεπεῖς ἐπιστήμονας: Ἀναγνωστάκην, Ἀφεντούλην, Ἀρεταῖον, Καραμίτσαν καὶ Ζίνην. Ἐθαύμαζε περισσότερον τὸν ὄφθαλμίατρον Ἀναγνωστάκην διὰ τὴν προσωπικότητά του, τὸ διεθνὲς κῦρος του καὶ διότι πρῶτος αὐτὸς τότε, εἰς τὸ νεαρὸν Πανεπιστήμιόν μας, ἐπίστευεν ὅτι: «Ἡ πρωτότυπος ἐργασία δὲν εἶναι κάτι ἀδύνατον διὰ τοὺς «Ἐλληνας ἐπιστήμονας» (Ἀλ. Τράντας).

Ο Καθηγητὴς Ἀναγνωστάκης διέκρινε τὴν ἀξίαν τοῦ φοιτητοῦ Τράντα καὶ ὠθησεν αὐτὸν εἰς τὴν Ὁφθαλμολογίαν διὰ τὴν ἔφεσιν του, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ὠφελήσῃ τὴν Πατρίδα του Ἡπειρον, ἥτις τότε ἐμαστίζετο ἀπὸ ὄφθαλμικὰ νοσήματα. Ἀνεχώρησε δι’ αὐτὸ δ Τράντας εἰς Παρισίους νὰ εἰδικευθῇ εἰς τὴν Ὁφθαλμολογίαν, ἀφοῦ ἔκαμεν ἐπὶ μικρὸν διάστημα τὸν παθολόγον ἰατρόν, (Γενικὴ Ἰατρικὴ) στὴν ἴδιαιτέρα του πατρίδα, τὸ χωρίον Βούρμπιανη καὶ στὴν Πρέβεζα. Ἀνικανοποίητος καὶ ἐκεῖ καὶ φύσις ἀνήσυχος ἐρευνητικὴ καὶ θαρραλέα, ἀναζητῶν νέαν ὁδὸν, ἀλληλογράφησε μὲ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει εύδοκιμοῦντας τότε ἀρχιτεχνίτας καὶ ἐμπορευομένους συγχωριανούς του, ὡς ὁ ἴδιος μᾶς ἔλεγε, καὶ μετέβη τῇ προσκλήσει των νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, στερούμενος παντελῶς οἰκονομικῶν πόρων καὶ πτωχός, ὅπως καὶ κατὰ τὰς σπουδὰς του, μὲ τὰς γνωστὰς στερήσεις του, τῆς ἐδῶ Βλαχάβα Ἀθηνῶν, ὃπου εἰς ὑπόγειον παρέμεινε τῆς οἰκίας Κιτσαντώνη ἐκ Βουρμπιάνης (μὲ τὸ κρεμμύδι καὶ τὴ φοιτητικὴ ἔλητα) στερούμενος καὶ σπουδάζων καρτερικῶς. Καὶ εἶναι διὰ τοῦτο περισσότερον ἀξιοθαύμαστος ὁ μεγαλουργὸς Τράντας. Τοῦτο συγκινεῖ παλαιόθεν βαθύτατα ὅλους καὶ δημιουργεῖ τὴν εὐλάβειαν, τὴν τιμὴν καὶ τὸν μεγάλον ἐπαινον ἀπὸ ὅλους πρὸς Αὐτόν, παρὰ ὅταν ἀνῆλθε τὶς μεγαλύτερες βαθμῖδες τοῦ πλούτου καὶ τῆς διεθνοῦς ἐπιστημονι-

κῆς δόξης. Εἰς τὴν Βούρμπιανη, ὅταν πρωτάρχισε νὰ κάμη τὸ Γιατρό, εἶχε ἔνα ἀτύχημα, ώς ὁ ἴδιος διδακτικῶς ἐτόνιζε, ποὺ ἄνοιξε τὴν τύχη του. Συνέπεσεν ώς πρῶτον νὰ νοσηλεύσῃ τὸν πτωχότατον καὶ βαρέως πάσχοντα Βουρμπιανίτην Γάτοην, ὅστις καὶ ἀπέθανε, μὲ δυσμενεστάτην ἀπήχησιν στοὺς συμπατριώτας του καὶ στὴν ψυχήν του, χωρὶς νὰ εὐθύνεται ἰατρικῶς. Τοῦτο τὸν ἔκαμε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Βούρμπιανη λυπημένος καὶ πτωχὸς καὶ νὰ ἀσκήσῃ τὴν Ἰατρικὴν εἰς τὴν Πρέβεζαν, ὅπου καὶ πάλιν ἀνικανοποίητος ἀνεχώρησεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, νυμφευθεὶς ἐκεῖ τὴν Αἰκατερίνην Σαμαρτζίδου, Κόρην εὔπόρου ἐμπορευομένου καὶ φίλου τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συγγενῶν του, ἐκ Χλωμοῦ τοῦ Πωγωνίου. Μετέβη ἐν συνεχείᾳ στὸ Παρίσι νὰ εἰδικευθῇ στὴν Ὀφθαλμολογία.

Εἰς τὸ Παρίσι ἄλλη τύχη ἀγαθὴ ἀνέμενε τὸν Τράντα. "Ηκμαζε τότε ἡ ὄφθαλμολογικὴ Σχολὴ ἐκεῖ τοῦ μεγάλου "Ἐλληνος καὶ Καθηγητοῦ Φ. Πανᾶ, τὸν ὄποιον καὶ παρηκολούθησε μετὰ περισσοῦ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως, περιβληθεὶς ἀγάπης καὶ βοηθείας ὑπὸ αὐτοῦ. Διὰ τὸν Πανᾶν ὁ Τράντας ἔλεγεν: 'Ο Πανᾶς ὑπερεῖχεν ὅλων καὶ ἦτο σχεδὸν αὐτοδίδακτος εἰς τὴν Ὀφθαλμολογίαν, ἔζη διὰ νὰ προαγάγῃ τὴν Ὀφθαλμολογίαν καὶ ἀπεδείχθη ἄξιος τῆς τιμῆς, ἥτις τῷ προσεγένετο διὰ τῆς ἀναθέσεως τῆς νεοϊδρυθείστης τότε ἔδρας τῆς Ὀφθαλμολογίας. εἰς τὴν Ἰατρικὴν Σχολὴν τῶν Παρισίων». Πλὴν τοῦ Πανᾶ παρηκολούθησε καὶ τοὺς μεγάλους τότε ὄφθαλμιάτρους εἰς τὸ Παρίσι Abadie, Valude, Chevallereau, Kalt Parinaud, Troussseau, de Wecker, Landolt, Galezowski κ.λ.π. βοηθηθείς, ώς εὐφυὴς καὶ φιλόπονος Ἐλλην, ὑπὸ τοῦ διαπρέποντος τότε στὸ Παρίσι "Ἐλληνος Καθηγητοῦ Φ. Πανᾶ. "Ἐτσι κατηρτισμένος καὶ πάνοπλος ἐπέστρεψε στὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἐπιστημονικὴ δρᾶσις. Διαιρεῖται εἰς τὴν περίοδον τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1893 - 1922) καὶ εἰς τὴν

τῶν Ἀθηνῶν (1922 - 1955). Αἱ ἐπιστημονικαὶ του ἐρευνητικαὶ ἐργασίαι διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλην καὶ ἵδια ἀπὸ τοῦ 1894, ὅτε ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς Σκουλουδείου Ὁφθαλμολογικῆς Κλινικῆς τῶν Ἑθνικῶν Νοσοκομείων Κωνσταντινουπόλεως (Μπαλουκλῆ), τὴν ὅποιαν ὠργάνωσε καὶ διηύθηνε ἐπὶ 28 συναπτὰ ἔτη, κατὰ τὸ Εύρωπαϊκὸν πρότυπον καὶ μὲ τὴν εἰδικὴν του προσωπικότητα καὶ ἐργατικότητα. Τόση δὲ ἦτο ἡ ἐπιτυχία του ἐκεῖ, ὡστε ἡ Ἐφορεία τοῦ Νοσοκομείου αὐτοῦ τοῦ ἀπένειμε τὸν τίτλον τοῦ «Ἐπιτίμου Διευθυντοῦ», ὅταν διέκοψε καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Ἀθήνας. Μία δὲ τῶν αἰθουσῶν τοῦ ὄφθαλμολογικοῦ τμήματος φέρει τὸ ὄνομά του. "Ολοι τότε στὴν Κωνσταντινούπολίτην Καθηγητὴν Δημόκριτον Εύφραιμίδην": "Ο, τι εἶναι ὁ διάσημος Καθηγητὴς De Lapersonn στὸ Παρίσι, εἶναι ὁ Τράντας στὴν Κωνσταντινούπολιν», ώς ὄφθαλμολογικὴ ἄξια. 'Ως ιατρὸς καὶ σύμβουλος τῶν Πατριαρχείων ἀπελάμβανε τῆς ἐκτιμήσεως τῶν Πατριαρχῶν ('Ιωακείμ Γ', Μελετίου, Φωτίου κ.λ.), ὄλοκλήρου τῆς Ὄμογενείας καὶ ἐλατρεύετο ὑπὸ τῶν Ἡπειρωτῶν, ώς Πρόεδρος τοῦ ἐκεῖ Ἡπειρωτικοῦ Συλλόγου.

'Ἐδημοσίευσε τότε πολυαριθμούς πρωτοτύπους ἐργασίας (ἐξανθηματικὴ κερατίτις, ἡμεραλοπία, ἐαρινὸς κατάρρους, ἀλλοιώσεις τοῦ βυθοῦ ἐπὶ λεπρῶν κλπ). αἵτινες ἐπέβαλον διεθνῶς τὸ κῦρος του. 200 καὶ πλέον ἐργασίας ἐδημοσίευσεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν καὶ ξένον περιοδικὸν τύπον. 'Η βιβλιογραφικὴ τακτοποίησις τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἀλ. Τράντα εύρισκεται εἰς τὸ Ἀνάτυπον, τοῦ ἀνταξίου ἀνεψιοῦ του Ὁφθαλμιάτρου - Υφηγητοῦ κ. Νικ. Τράντα, ἐκ τοῦ 18ου Τόμου τῆς Ὀφθαλμολογικῆς 'Ἐταιρείας Ἀθηνῶν.

'Ο Καθηγητὴς Μέρμηγκας προέτεινε τὸν Τράντα νὰ ὑποβάλῃ ὑποψηφιότητα καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. 'Ο Τράντας, ώς μοῦ ἔλεγεν ὁ ἴδιος, ἀπήντησεν ώς ἔξῆς: «Εὐχαρίστως κύριε Καθηγητά, ἂν αἱ ἐργασίαι μας κριθοῦν

ύπὸ Καθηγητῶν ξένων Πανεπιστημίων» καὶ δὲν ὑπέβαλεν ὑποψηφιότητα καὶ δὲν μετενόησεν, ὅπως ὅταν ὑπέβαλεν ὑποψηφιότητα Ἀκαδημαϊκοῦ. Οὕτε θέσις ἄλλη τοῦ ἐδόθη τῆς ἀξίας του ἐν ‘Ελλάδι, παραμείνας ὅλα τὰ ἐν Ἀθήναις χρόνια εἰς τὸ Ἱατρεῖον του, τῆς ὁδοῦ Μακεδονίας καὶ Γ’. Σεπτεμβρίου καὶ εἰς τὴν ἐν Πειραιεῖ Κλινικήν, συγγράφων καὶ ἔργαζόμενος, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος ἐν ‘Ελλάδι ὄφθαλμιατρος καὶ ἐπαγγελματικῶς, ἔχων πολύτιμον συνεργάτην καὶ συνεχιστήν του, τὸν ἀνεψιόν του, ‘Υφηγητὴν τῆς ὄφθαλμολογίας κ. Νικ. Γ. Τράνταν.

Ἐκ τῶν 200 ἔργασιῶν τοῦ Τράντα αἱ 80 ἔχουν μεγάλην πρωτοτυπίαν καὶ αἱ κάτωθι τὸν ἐπέβαλον διεθνῶς, ἀναφερόμεναι εἰς ὅλα τὰ ὄφθαλμολογικὰ Συγγράμματα τῶν ξένων καὶ διδασκόμεναι ὑπὸ Καθηγητῶν ξένων Πανεπιστημίων, ως ὄφθαλμολογικαὶ ἀνακαλύψεις καὶ μέθοδοι Τράντα.

1) Ἡ βελονοσκιασκοπία ἐπὶ φωτεινῆς ταινίας. Μέθοδος ἀκριβεστάτης ἀμετωπίας καὶ ἀστιγματισμοῦ.

2) Ἡ διαφανοσκοπικὴ ἔξετασις ἐπὶ ἐνδοφλεβίων ὅγκων (Μελανοσαρκωμάτων κ.λ.π.).

3) Ἡ ὄφθαλμοσκόπησις διὰ τῆς δακτυλικῆς πιέσεως. Πολυτιμοτάτη ὄφθαλμοσκοπικὴ μέθοδος, ἐρεύνης τῆς περιφερίας τοῦ βυθοῦ καὶ ἴδιᾳ ἐπὶ λεπτικῶν, συφιλιδικῶν, φυματικῶν καὶ ὄλλων ἀλλοιώσεων, ως τὰ ρήγματα τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς, τεραστίας σημασίας διὰ τὴν ἀποκόλλησιν καὶ θεραπείαν αὐτοῦ.

4) Ἡ γωνιοσκοπία τῆς ὄποιας θεωρεῖται ὁ Πατὴρ (Weekers). Μέθοδος Τράντα τεραστίας ἀναπτύξεως διεθνῶς. Πλεῖσται ἐσφαλμέναι θεωρίαι περὶ γλαυκώματος καὶ ἀποφράξεως τῆς γωνίας διὰ γωνιοσυνεχειῶν, ὑπὸ μελαγχρωστικῆς κ.λ. εὗρον τὴν λύσιν των διὰ τῆς «Γωνιοσκοπίας Τράντα».

5) Ἐνδοπτικαὶ παρατηρήσεις, τὰς ὄποιας ἔγραψεν εἰς τὸ γεροντικό του κρεββάτι, μέχρι τῶν τελευταίων του μηνῶν καὶ ἀνεκοινώθησαν, πρὸ ἐκπλήκ-

του ἀκροατηρίου εἰς τὴν Ὀφθαλματικὴν Ἀθηνῶν, ως τὸ Κύκνειον ὄφθαλμολογικόν του ἀσμα.

Αὕτη εἶναι ἡ καταπληκτικὴ καὶ συγκινητικὴ ἐπιστημονικὴ δρᾶσις τοῦ Α. Τράντα, ἥτις διεθνῶς προσέθεσε Δόξαν ἱατρικὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ πικρίαν πολλάκις εἰς Αὐτόν, μὲ τὰς ἀντιθέσεις ἐδῶ ὄφθαλμιάτρων τινῶν καὶ τοὺς καυγάδες εἰς τὴν ἱατρικὴν Ἑπειρίαν Ἀθηνῶν καὶ ἴδιᾳ ὅταν ἀνεκοίνωσε. «Περὶ Βελονοσκιασκοπίας» τὴν ὄποιαν καὶ παρηκολουθήσαμεν, βληθεὶς τόσον τότε, ὡστε πρὶν ὀλοκληρώσῃ τὴν ἀνακοίνωσίν του, νὰ ἀναγκασθῇ νὰ κατέληθῃ ὁ λευκόθριξ γίγας τοῦ Βήματος, ἀγανακτισμένος καὶ ψυχικὰ τραυματισμένος, ἀλλὰ ὅρθιος Ἀχιλλεὺς μαχόμενος ἱερῶν καὶ θεσμῶν. Ἐπενέβη τότε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑπειρίας, ἀείμνηστος Καθηγητὴς Κ. Μέρμηγκας, ἐπλεξε τὸ ἐγκώμιον τοῦ Τράντα, τὸν παρεκάλεσε νὰ συνεχίσῃ, ἀλλὰ δὲν συνέχισεν, εὔχαριστήσας τὸν Πρόεδρον. Ἡ ἔργασία αὐτὴ ἀνεγνωρίσθη πανγυρικῶς εἰς τὸ ἔξωτερικὸν καὶ ἐδημοσιεύθη μετ’ ὀλίγον εἰς ξένα περιοδικά, δημιουργήσασα ἐκπληξιν.

Τιμητικοὶ τίτλοι, ‘Ελληνικοὶ καὶ Διεθνεῖς

1) Πατὴρ τῆς γωνιοσκοπίας, κατὰ τὸν Weekers, Πρόεδρον τῆς Βελγικῆς ὄφθαλμολογικῆς Ἑπειρίας, ἐπὶ εἰσηγήσεως «περὶ γωνιοσκοπίας τοῦ François».

2) Ἐπίτιμον μέλος τῆς Βελγικῆς ὄφθαλμολογικῆς Ἑπειρίας.

3) Ἡ Assoc. Intern. de Prophylaxie de Cecité, Διεθνὴς ἱατρικὴ ὄργανωσις, μεγίστου κύρους, ἐκλέγει τὸν Τράνταν συνεχῶς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της, τακτικὸν μέλος τῆς ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς.

4) Delegué διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ δεκαετηρίδων τῆς Société Francaise d' Opht.

5) Ἐπίτιμον μέλος τῆς αὐτῆς Γαλλικῆς ὄφθαλμολογικῆς Ἑπειρίας, τί-

τλος ἀπονεμηθεὶς πρῶτον εἰς "Ελληνα καὶ ἐλάχιστοι ξένοι Ὀφθαλμολόγοι κατέχουν αὐτόν.

6) Ἐπίτιμον μέλος τῆς Νοτιοαμερικανικῆς Ὀφθαλμολογικῆς Ἑταιρείας, (La Plata) προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς Ρεγείρα.. (Καθ. Ὀφθαλ.).

7) Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκδόσεως τῶν ὄφθαλμολογικῶν περιοδικῶν Ophthalmologica καὶ Documenta Ophthalmologica..

8) Ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Ἱατρικῆς καὶ Ὀφθαλμολογικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης. Ἐπίτιμον μέλος τῆς I.X.E. Ἀθηνῶν.

9) Ἐπίτιμον μέλος τῆς Διεθνοῦς Ἱατρικῆς Ἑταιρείας Κωνσταντινουπόλεως. Πρόεδρος Αὐτῆς τὸ 1920 καὶ τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως.

10) Ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Ἰδιαιτέρας του Πατρίδος Βούρμπιανης καὶ τοῦ ἱστορικοῦ Συνδέσμου της ἐν Ἀθήναις.

11) Ἀριστίνδην σύμβουλος τῆς Πανηπειρωτικῆς Ἀδελφότητος Ἀθηνῶν.

12) Ἀριστίνδην σύμβουλος τῆς Λαογραφικῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν.

13) Σύμβουλος Ἱατρὸς τῶν Πατριαρχείων καὶ Ἱατρὸς τοῦ Ἀβδούλ Χαμῆτ Γ'.

14) Δύο Ἑλληνικὰ Βασιλικὰ παράσημα ἔξαιρέτων πράξεων, Ἱατρικῶν, ἔθνικῶν καὶ ἀνθρωπιστικῶν.

Ἐθνικὴ Δράσις. Ο Τράντας ἔζησεν ὅλα τὰ παιδικά του χρόνια στὴν σκλαβιὰ τῆς Τουρκιᾶς καὶ τὴ φοβέρα τῆς Τουρκοαρβανιτιᾶς. Μεγάλωσε μὲ τὰ Ἰδανικὰ τῆς Φυλῆς καὶ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. Ἡτο δι' αὐτὸ σ' ὅλη του τὴ Ζωή: Πατριώτης καὶ Ἡπειρώτης φανατικός καὶ ἐκ τῶν πρώτων στὰς ἔθνικὰς ἐκδηλώσεις καὶ Ἀγώνας καὶ πρὸ παντὸς τοὺς Βορειοηπειρωτικούς.

Μὲ τὶς ἀρχὲς αὐτὲς καὶ τοὺς αὐστηροὺς Ἡπειρωτικοὺς τρόπους νοικοκυρωσύνης, οἰκονομίας, ἐργασίας καὶ τάξεως, μεγάλωσε καὶ ἐμόρφωσε καὶ τὶς 4 θυγατέρες του (Ἐλπινίκην, Καλ-

λιόπην, Ἀνναν καὶ Ἰάνθην· υἱοὺς δὲν εἶχεν). Μὲ τὴν Καλλιόπην ζοῦσε τὰ γειρατειά του, στῆς Κηφισιᾶς τὴν ἐπαυλίν του, μετὰ τὸ 15ετίας θάνατον τῆς συζύγου του Αἰκατερίνης καὶ μέχρι τοῦ τελευταίου μηνὸς τοῦ θανάτου του, ὅτε μετεφέρθη σὲ Ούρολογικὴ Κλινικὴ τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου καὶ ἀπέθανεν ἐξ ούρίας, ἀνουρίας κ.λ.π., ἐπιδείξας ἀσυνήθη καρδιακὴν ἀντοχήν.

Τὸ 1914 ἐγκατέλειψεν ὁ Τράντας ἐπὶ μῆνας τὸ Ἱατρεῖον του, ὁ ἀφωσιωμένος καὶ κλεισμένος ἐπιστήμων, σὰν Ἀγιορίτης μοναχός, φανατικὸς καὶ περιερχόμενος τὰ Ἡπειρωτικὰ Κέντρα, ως Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως, παρώτρυνε καὶ ἐνεψύχωνε τοὺς Ἡπειρώτας, νὰ ἀγωνισθοῦν διὰ τὴν «Αὐτονόμησιν τῆς Βορείου Ἡπείρου» καὶ νὰ ἐνισχύσουν οἰκονομικῶς τὸν Ἱερὸν Ἀγῶνα της. Ὁργάνωσε πρὸς τοῦτο καὶ δύο τότε ἐκεῖ ἐράνους, τὰ χρήματα τῶν ὅποιων παρέδωσε εἰς τὴν, ὑπὸ τὸν Γ. Χρηστάκην - Ζωγράφον, Κυβέρνησιν τῆς Αὐτονόμου Βορείου Ἡπείρου, καθὼς καὶ ὅλα τὰ κεφάλαια τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ὅποίου ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἦτο Πρόεδρος, ἐνδιαφερόμενος κυρίως διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν 45 Ἑλληνικῶν Σχολείων τότε ἐν Βορείῳ Ἡπείρῳ, τὰ ὅποια καὶ παλαιότερον καὶ μετὰ ταῦτα χρηματοδοτοῦσε. Τὴν ἴδιαν ἐποχὴν ὡργάνωσε καὶ ἐκδρομὴν εἰς τὰ Ἰωάννινα καὶ τὴν Βόρειον Ἡπειρον, ἀπὸ Κωνσταντινουπολίτας - Ἡπειρώτας καὶ Βορειοηπειρώτας, διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ ἐνισχύσῃ τοὺς ἀγωνιζομένους ἐκεῖ συμπατριώτας του καὶ τοὺς ἄλλους, βοηθούμενος σθεναρῶς, ὑπὸ τῶν ἐξ ἵσου ὑπερόχων Ἡπειρωτῶν-Βορειοηπειρωτῶν Κουρεμένου (Διευθυντοῦ Παθολόγου τῶν ἐκεῖ Νοσοκομείων), Κώνου (Νευρολόγου), Μαμοπούλου, Δεσίρη κ.λ. Συμβούλων καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν καὶ εὔδοκιμούντων ἐκεῖ συμπατριωτῶν.

Τότε ἐπεσκέφθη καὶ τὴν Βούρμπιανην ὁ Τράντας, διὰ τελευταίαν φοράν, Καλοκαίρι τοῦ 1914. Δὲν τὴν ξανάδε, ἀλλὰ ζοῦσε νοερὰ πάντα κοντά της: Στὰ

βουνά της και τὰ φαράγγια της· στοὺς ἵσκιους και τὰ νερά της· στοὺς δρόμους και τὸ μεσοχῶρι της· στὸ Σχολειό της και τὴν Ἐκκλησιά της· και ἀκουγε ὄλοζωῆς καμπάνες και σήμαντρα νὰ χτυποῦν στὰ ἔξωκκλήσια της και τὰ πανηγύρια της και τὴν πονεμένη διάλεκτο τῶν ἀνθρώπων της.

Τὸ 1922, ὅταν ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἐμάχετο μὲ μεγάλας θυσίας εἰς τὸν Σαγγάριον, ὁ Τράντας συμμετεῖχεν Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Κωνσταντινούπολεως, ἥτις κατέβαλε τεραστίας προσπαθείας νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸ μέτωπον τοὺς καταφυγόντας ἐκεῖ "Ἐλληνας ἀξιωματικούς, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιτύχῃ, θλιβόμενος βαθύτατα δι' αὐτὸ και τὴν ἐπελθοῦσαν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν τῆς Ἑλλάδος και τὸν θανάσιμον διχασμὸν τότε τῶν Ἑλλήνων. Μετὰ τὰ γεγονότα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὁ Τράντας δὲν μποροῦσε νὰ μείνῃ ἄλλο στὴν Κωνσταντινούπολιν. Πικραμένος και διὰ τὸ ἐπιστημονικὸν Κέντρον ποὺ ἐγκαταλείπει, αὐτὸ ποὺ ἐδημιούργησε και τὸν ἐδημιούργησεν, ἀνεχώρησε και ἐγκατεστάθη οἰκογενειακῶς και ἐπαγγελματικῶς στὰς Ἀθήνας, τὸ 1922.

Κοινωνικὴ δρᾶσις. Ἡ κοινωνικὴ δρᾶσις τοῦ Τράντα εἶναι μακρὰ και πολύπλευρος, μὴ δυναμένη νὰ ἔξαντληθῇ. Θὰ ἀναφέρωμεν τὰ κυριώτερα ἐξ αὐτῆς.

Ἐβοήθησεν, ἐπὶ Τουρκοκρατίας τῆς Ἡπείρου, ὅλους τοὺς νέους ἰατροὺς και σπουδάσαντας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν νὰ ἀσκηθοῦν εἰς τὰ Νοσοκομεῖα Κων)πόλεως και ἀποκτήσουν ἀδειαν ἀσκήσεως τῆς Ἱατρικῆς εἰς τουρκοκρατούμενα τότε μέρη ἑλληνικά, ὅπως ἥτο ἡ "Ἡπειρος" (Ἀθ. Γιαννούλην, Β. Τζαλόπουλον κλπ.).

Διὰ τοῦ Ὅπατου Ἀρμοστοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἔδρυσεν ἐν Κων)πόλει 3 ἀντιτραχωματικὰ ἰατρεῖα, θεραπεύσας δωρεὰν ὅλους τοὺς πρόσφυγας ἐκεῖ ἔλληνας και ἴδια Ἡπειρώτας και Βορειηπειρώτας, πάσχοντας ἐκ τραχωμάτων.

Εἰς τὰς Ἀθήνας πλεῖστοι ἀποροι και

πρόσφυγες τῶν διαφόρων πολέμων, (Ἴταλογερμανικοῦ, Ἀνταρτοπολέμου και παλαιότερον) ἐθεραπεύθησαν δωρεὰν ὑπὸ τοῦ Τράντα. Ὡς ἐν παραδείγματι ἀναφέρω μίαν συγχωριανήν μου τὴν Βαρβάραν Νάτση τὴν ὅποιαν ἐπὶ 9 μῆνας ἐθεράπευσε δωρεάν. Μαζὶ της ἐκάθησε μιὰ μέρα στὸ ὑπερπεπληρωμένο ἰατρεῖο του πτωχὴ πάσχουσα, ἐκ Στρατιάνης τῆς Κονίτσης, μὲ τὰ συγκούνια (τσιπούνια) τοῦ τόπου της. Ὁ Τράντας μόλις τὴν ἀντελήφθη ἡλεκτρίσθη και μὲ τόνον εἶπεν στὴν πολυπληθῆ ἐκεῖ πελατείαν του «Με συγχωρεῖτε θὰ προτιμήσω τὴν πατριώτισσά μου. Φορεῖ τὰ ροῦχα τῆς Πατρίδος μου. Θέλω νὰ μοῦ πῆ γιὰ τὰ μέρη μας ποὺ ἔχει κόσμο βασανισμένο και πτωχό, ὅπως βλέπετε, και νὰ τὴν ἔξυπηρετήσω. "Οσοι βιάζεσθε φύγετε».

Μὲ αὐτὰ φαίνεται ὅτι ὁ Τράντας δὲν ἥτο τόσον οἰκονομικὸς τύπος ὃσον ἐλέγετο ὑπὸ τινων. Ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του ούδένα ἄφισε οἰκονομικῶς ἀβεβήθητον και πνευματικῶς ἀκαθοδήγητον και τοὺς ἀπεκατέστησε καλῶς ὅλους. Τὴν πρώτην θέσιν ἔδωσεν εἰς τὸν ἀνεψιόν του ἐξ ἀδελφοῦ, τὸν ὑφηγητὴν και συνεχιστὴν του κ. Νικόλαον Γεωργίου Τράνταν. Κάθε πτωχὸς τοῦ χωριοῦ του ἐπρεπε νὰ εἶχε τὸ κρέας του ἀπὸ τὸν Τράνταν τὸ Πάσχα και τὰ Χριστούγεννα. Ὁ Τράντας ἥτο και καλὸς Χριστιανός. Ἀγαποῦσε τὸ Ἱερατεῖον και τὰς ἐκκλησίας.

Δωρεαὶ και ἀγωνίσματα: «Τράντειος Δωρεά» 1933, διὰ τὴν ἔξασφαλισιν τοῦ σίτου τῶν κατοίκων Βουρμπιάνης, κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μήνας, ὅπου τὰ μέρη αὐτὰ ἀποκλείονται τῶν συγκοινωνιῶν.

«Τράντειος Δωρεά» 1953, δι' ἔργα ἀρδεύσεως τῶν ἀγροκτημάτων Βούρμπιάνης. Οἱ πτωχοὶ και οἱ ἀγρόται τοῦ Χωριοῦ του ἀπησχολοῦσαν διαρκῶς τὴν σκέψιν τοῦ Τράντα.

«Τράντειον Κληροδότημα» 1960, ἐκ χιλίων χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας, πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις Σύνδεσμον Βουρμπιάνης,

διὰ κοινωφελῆ ίδρυματα τοῦ ίδίου Χωρίου, (Σχολεῖα κλ.) χρήσιμα καὶ εἰς δόλοκληρον τὴν παραμεθόριον αὐτὴν περιφέρειαν.

«Τράντειον Ἡπειρωτικὸν Λαογραφικὸν Ἀγώνισμα» διὰ τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν, βραβευθείσης τὸ 1926 τῆς ἐργασίας τοῦ ἀειμνήστου δημοδιδασκάλου Χαραλάμπους Ρεμπέλη, ὑπὸ κριτικῆς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Ἡπειρωτῶν Γεωργίου Ἀναγνωστοπούλου, Καθηγητοῦ τῆς Γλωσσολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, Βασιλείου Δημαράτου, Καθηγητοῦ τῆς Φιλολογίας καὶ Βασιλείου Λύτη, Ἀρχιτέκτονος. Ἡ ἐργασία αὗτη ἐδημοσιεύθη εἰς εἰδικὸν τόμον ἐκ 360 σελίδων, ὑπὸ τῆς αὐτῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Κονιτσιώτικα» 1953.

«Τράντειος Δωρεὰ» 150 χιλ. δρχ. πρὸς τὴν Ὁφθαλμολογικὴν Ἐταιρείαν Ἀθηνῶν, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, δι' ἀπόκτησιν ἰδιοκτήτου στέγης Αὐτῆς.

Ἐπιστημονικαὶ Υποθῆκαι: Εἰς τὸ Πανηγυρικὸν τεῦχος, ἐπὶ τῇ Ὁγδοκονταετηρίδι τῶν Ἐπιτίμων Ἐταίρων Ἀ. Γαβριηλίδη καὶ Ἀ. Τράντα, τῆς Ὁφθαλμολογικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν, τόμος 18ος, τεῦχος 2ον, σελ. 173-174, ὁ ὑφηγητὴς Ἰω. Φρονιμόπουλος γράφει: Τὸν ἡρώτησα τὶ φρονεῖ διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς Ὁφθαλμολογίας, καὶ ὁ Τράντας ἀπήντησεν: «Εἶμαι αἰσιόδοξος μοῦ ἀπήντησε, καὶ τώρα ποὺ ἔγήρασα βλέπω ζωτικότητα ὅχι τυχαίαν εἰς τοὺς νέους μύστας τῆς Ὁφθαλμολογίας, παρατηρητικότητα καὶ λεπτολογίαν ἔξεταστικὴν καὶ φιλοτιμίαν. Πρέπει ὅμως νὰ βελτιωθοῦν αἱ νοσοκομειακαὶ συνθῆκαι ἐργασίας διὰ νὰ εύνοηθῇ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ πρωτότυπος ἐρευνα. Δὲν πρέπει νὰ μείνουν στελέχη ἀξίας ἀνευ νοσοκομειακοῦ Ὁφθαλμολογικοῦ τμήματος καλῶς ἐφωδιασμένου. Κριτήριον προαγωγῆς δέον νὰ εἴναι ἡ ἐπίδοσις εἰς τὴν ἐρευναν, νὰ κατανεμηθῇ ἡ διδακτικὴ ὑλὴ μεταξὺ τῶν πολλῶν ὑφηγητῶν, ἀναλόγως τῆς ἐπιδόσεως ἐκάστου, εἰς

τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς Ὁφθαλμολογίας, διὰ νὰ ἀναζωογονηθῇ ἡ διδασκαλία, χωρὶς νὰ περιφρονῆται καὶ ἡ εὔρυτέρα Ἑλληνικὴ ἐπιστημονικὴ συμβολὴ εἰς τὸν τομέα τοῦτον. Τὰ διδακτικὰ συγράμματα νὰ κάμουν ὅ,τι καὶ τὰ ξένα ποὺ τιμοῦν πᾶσαν πρόοδον, ἔξαιρουν ὅμως καὶ τὰς προσπαθείας τῶν ὅμοεθνῶν των. Νὰ μὴ λησμονῶμεν δὲ ὅτι ἡ μεγαλυτέρα Γαλλικὴ Ὁφθαλμολογικὴ ἀνακάλυψις τῶν δύο τελευταίων αἰώνων ἔγινε ἀπὸ ἓνα ἀπλοῦν στρατιωτικὸν ἱατρὸν καὶ ἐννοῶ τὴν σκιασκοπίαν τοῦ Quiqnet. Τὸ Πανεπιστήμιον νὰ στέλλῃ ὑποτρόφους διὰ νὰ μυηθοῦν εἰς τὰς νεωτέρας ἐργαστηριακὰς καὶ βιοχημικὰς ἐρεύνας, διὰ τὰς ὅποιας δὲν δύναται νὰ ἀδιαφορήσῃ πᾶσα συγχρονισμένη σχολή».

Καὶ εἰς ἄλλας συζητήσεις ἔλεγεν: «Κάθε ἐπιστήμων ἔχει χρέος νὰ προσθέσῃ κάτι εἰς τὸν θησαυρὸν τῶν γνώσεων τῆς ἐπιστήμης. Αὐτὸ δὲ τὸ κάτι εἶναι τὸ ἀσυγκρίτως πολυτιμότερον ἀπὸ οίονδήποτε ἄλλο ύλικὸν κέρδος, ποὺ ἀποφέρει ἡ ἀσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος εἰς τὸν ἐπιστήμονα. Ο δὲ Ἑλλην προάγων κατάτι τὴν ἐπιστήμην του, πλὴν τῆς χαρᾶς τὴν ὅποιαν αἰσθάνεται διὰ τὴν συμβολὴν του αὐτὴν, προσφέρει συνάμα καὶ ἀπτὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἡ νέα Ἑλλὰς δὲν ἔχασε τὴν δυναμικότητα τῶν ψυχικῶν ἀρετῶν τῶν προγόνων της παρὰ τὴν μακραίωνα δουλείαν της».

Τελειώνοντες, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ Ἀλέξιος Τράντας ὑπῆρξε Φωτεινὸν μετέωρον τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς Ὁφθαλμολογίας μὲ ἀσβεστον λάμψιν, ὡς ἐλέχθη εἰς τὴν Ὁφθαλμολογικὴν Ἐταιρείαν ለθηνῶν, μὲ πρόεδρον τὸν Καθηγητὴν τῆς Ὁφθαλμολογίας κ. Ἰωάννην Χαραμῆν καὶ ὡς κατεχωρήθη εἰς τὸν Πανηγυρικὸν Τόμον ἐπὶ τῇ Ὁγδοκονταετηρίσι τοῦ Ὁφθαλμιάτρου Ἀλεξίου Τράντα, 1950.

Ο Τράντας δὲν ἔγινε Καθηγητής, οὔτε Ἀκαδημαϊκός, ἀλλ' ὑπερέβη τὰ ἀξιώματα αὐτά, διὰ τῆς αὐτοδυνάμου ἀξίας του, θεωρούμενος ἀπὸ τοὺς διαπρεπεστέρους Καθηγητὰς τοῦ Κόσμου

ΑΛΕΞΙΟΣ ΤΡΑΝΤΑΣ

"Ἐνας φλογερὸς ἐραστὴς τῆς Γενέθλιας Γῆς του

·Υπὸ τοῦ κ. ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΣΟΥΡΛΑ
Παιδαγωγοῦ

I.

Ἡ Βούρμπιανη – τῆς θρυλικῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης τὸν ἔξεθρεψε, ἡ Κωνσταντινούπολις τὸν δέχτηκε στοὺς κόλπους της καὶ τὸν καμάρωσε ὡς διάσημον ἐπιστήμονα Ὁφθαλμίατρον, καὶ αἱ Ἀθῆναι τὸν προέπεμψαν γιὰ τὸ ἀγύριστο ταξίδι του.

Μέσα στὴν πολύπλευρη ἐπιστημονικὴ ἀπασχόλησή του καὶ τὴν ἀλτρουϊστικὴ Ἱατρικὴ δράση του, ἡ Γενέθλια Γῆ του—ἡ Βούρμπιανη—ύπηρξε πάντοτε κέντρον ἔλξεως γιὰ τὴν προσωπικότητά του.

ώς ἵσος. Μετ’ ἐκπλήξεως ἐπληροφοροῦντο ὅτι ὁ Τράντας δὲν ἦτο Καθηγητής. Τὸ διαπιστώσαμε καὶ ἡμεῖς καὶ πολλοὶ ὄφθαλμίατροι, σπουδάσαντες εἰς τὸ ἔξωτερικόν. Οὐδεὶς ἄλλος "Ἐλλην Ἱατρός, μέχρι σήμερον, φέρει τὸν τίτλον «Πατρὸς τῆς Ἱατρικῆς», πλὴν Αὐτοῦ.

Δὲν εἶχεν θέσιν οὐδεμίαν εἰς Νοσοκομεῖον τῶν Ἀθηνῶν διὰ νὰ ὠφελήσῃ τὴν Ἑλληνικὴν ὄφθαλμολογίαν περισσότερον καὶ τοὺς νεωτέρους ὄφθαλμολόγους, ἀλλὰ καὶ τοὺς πάσχοντας Ἑλληνας. "Ισως ὁ ἡπειρωτικὸς χαρακτήρ του καὶ αἱ ἀρχαὶ του νὰ μὴ τὸν βοήθησαν εἰς τοῦτο. "Ισως καὶ διότι ἐπιστευσεν ὅτι μεγαλουργεῖ καὶ ἐκτὸς αὐτῶν καὶ ἐλεύθερος. Ἡτο ὑπερήφανος τύπος, δυνατὸς καὶ εὔθυς, λάτρης τῆς Σχολῆς τῶν «Αὐτοδυνάμων» καὶ «Αὐτοδημιουργήτων».

"Οταν αἰσθανόντανε πώς τὸν ἔπνιγε ὁ εύρὺς χῶρος τῶν ἐπιστημονικῶν ἀπασχολήσεών του μὲ τὰ ταξείδια του καὶ τὴν παραμονήν του στὴν Γαλλικὴν πρωτεύουσα, ὅπου ἐμνημονεύετο καὶ «ἡ Μέθοδος Τράντα» εἰς τὰς παραδόσεις τῶν Καθηγητῶν τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων, μὲ στροφὴν 180 μοιρῶν ξαναγύριζε πρὸς τὰ ὄπίσω καὶ ἀναζητοῦσε Πίνακας Ζωῆς στὴν Κοινότητα τῆς Γενεθλίας Γῆς του—τῆς Βούρμπιανης—γιὰ τὴν προκοπὴ καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνθησιν τῆς ὁποίας ἐργάστηκε μὲ φλογερὸν ἐνθουσιαμὸν ὡς Γραμμα-

Τὰ προτερήματα του ὅμοιάζουν μὲ τὰ τῶν μεγάλων Εὔεργετῶν τοῦ "Ἐθνους, ἡπειρωτῶν καὶ Διδασκάλων τοῦ Γένους.

Διὰ τὴν "Ηπειρον ὑπῆρξεν ἔνας ἔξιχος ἀγωνιστὴς καὶ ἀναμορφωτής, μὲ πικρότατον τὸ παράπονόν του διότι ἡ Βόρειος "Ηπειρος δὲν ἤλευθερώθη, διότι ἡ "Ηπειρωτικὴ ἀξία δὲν ἐδικαιώθη, ἀλλὰ καὶ ἡ ἄλλη ἡ Ἑλληνικὴ καὶ διότι ἡ Βούρμπιανη δὲν ἔφθασεν ἀκόμη εἰς τὰς προσδοκίας του.

Διὰ τὸ χωριό του τὴν Βούρμπιανη ἦταν «Εὐλογία Θεοῦ», ως μᾶς εἶχεν εἴπει ὁ συγχωριανός του Καθηγητὴς συγγραφεὺς Βασίλειος Δημαράτος.

Καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα μία διεθνὴς Ἑλληνικὴ Ἱατρικὴ Δόξα.

ΒΑΣΙΛ. ΧΡΗΣΤΟΥ

τεὺς τῆς ιστορικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς 'Αδελφότητος Βουρμπιάνης, ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ίδρυσεως της.

'Η ἀναδρομὴ εἰς τὸν χῶρον τῆς Γενεθλίας Γῆς του ἥτανε ἀπὸ τὰ μυστικὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς 'Ιατρικῆς του 'Επιστήμης καὶ τοῦ οἰστρου του τοῦ Πατριδογνωστικοῦ.

Μέσα στοῦ 'Αθηναϊκοῦ λυκόφωτος τὴν μαγεία ὁ νεαρὸς φοιτητὴς τῆς 'Ιατρικῆς, 'Αλέξιος Τράντας, ὡνειροπωλοῦσε τὸ κανδῆλι ποὺ ἥτανε ἀναμένο στὸ πατρικό του σπίτι καὶ γιγάντωνε μὲ τὴν τρεμοσθυμένη ἀναλαμπὴ του τὸν φλογισμὸν τῆς ψυχῆς του γιὰ τὴν Γενέθλια Γῆ του, τὴν Βούρμπιανη.

II.

Καὶ συγκεκριμένως:

Κατὰ τὸ ἔτος 1887—δηλαδὴ πρὸ 77 ἔτῶν—ώς Γραμματεὺς τότε—ό νεαρὸς φοιτητὴς τῆς 'Ιατρικῆς 'Αλέξιος Τράντας—τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς 'Αδελφότητος Βουρμπιάνης, τῆς ὅποιας τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν μακρυνὴν ἐκείνην ἐποχὴν ἀποτελεῖτο ἀπὸ τὸν Δημήτριον Χασιώτην ὡς Πρόεδρον, τὸν 'Απόστολον Στράτον ὡς 'Αντιπρόεδρον, τὸν Ζήσην Κατσαντώνην ὡς ταμίαν καὶ ὡς Συμβούλους τοὺς: Κωνσταντίνον Ψύλλαν, Ρίζον Ζῆκον, Νικόλαον Οίκονόμου, Δημήτριον Τσόλην, Γεώργιον Παπαδάκην, Γεώργιον Ν. Γιόσην καὶ Χαρίσην Σιούλην, εἰσηγηγεῖται ὡς μέλος τοῦ Συμβουλίου καὶ αὐτός, ἐπὶ προτάσεως πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Σχολαρχείου Βουρμπιάνης βιβλίων τὰ ὅποια εἶχον ἀγορασθῆ εἰς 'Αθήνας ἐπὶ καταβολῇ τοῦ τιμήματος ἀπὸ κάθε μαθητὴν «ὅπως ἔξαιρεθοῦν ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἀγορᾶς τῶν βιβλίων τὰ ὄρφανὰ πατρός, νὰ παράσχει δὲ ταῦτα ἡ 'Αδελφότης δωρεὰν εἰς τοὺς ἀποκλήρους τούτους τῆς τύχης».

('Απόσπασμα ἀπὸ τὰ 'Επίσημα Πρακτικὰ τῆς 13 Οκτωβρίου 1887).

III.

'Ιδοῦ ὁ φλογερὸς νεανίας ὁ ἔγκλείων

'Ιπποκρατείους ἀλτρουϊστικὰς ἐκδηλώσεις ἀπὸ τῆς μακρυνῆς ἐκείνης ἐποχῆς τὸ ἔτος:

Εἶναι τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὅποιον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς 'Αδελφότητος ἀποτείνεται πρὸς τὸν Χριστάκην ἐφέντην Ζωγράφον, ἐκλέγει αὐτὸν ἐπίτιμον μέλος τῆς 'Αδελφότητος καὶ ζητεῖ τὴν συνδρομήν του διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Παρθεναγωγείου Βουρμπιάνης.

Εἶναι τὸ ἔτος ποὺ ἡ 'Αδελφότης ἐκλέγει ἐπίσης ἐπίτιμον μέλος της, τὸν Γεώργιον 'Αβέρωφ.

Εἶναι τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὅποιον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς 'Αδελφότητος ἀπονέμει δίπλωμα ὡς ἐπισήμων μελῶν τῆς 'Αδελφότητος εἰς τὸν Φωκίωνα Νέγρην καὶ τὸν Καραπάνον.

Εἶναι τὸ ἔτος ποὺ τὸ Συμβούλιον ἀποφασίζει τὴν ἀνάρτησιν εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τοῦ Σχολαρχείου Βουρμπιάνης Πίνακος εἰς τὸν ὅποιον ἀναγράφονται πάντες οἱ διὰ χρηματικῶν δωρεῶν ἀνακηρυχθέντες Μεγάλοι Εύργεται, Εὔεργέται καὶ Δωρηταί.

"Απαντα τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῆς 'Αδελφότητος κατὰ τὴν μακρυνὴν ἐκείνην ἐποχὴν φέρουν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ 'Αλεξάνδρου Τράντα ὡς Γραμματέως.

IV.

Κατὰ τὸ ἔτος 1888 ὡς Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου εἰσηγεῖται κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 12 Μαρτίου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς 'Αδελφότητος, τὰ κάτωθι:

«Ο Γραμματεὺς 'Αλέξιος Τράντας δηλοῖ ὅτι προσφέρει τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Σχολῆς τὰ ἔξης βιβλία:

1) 'Ελληνικὰ Ξενοφῶντος, 2) Φυσικὴν 'Ιστορίαν Κυριακοπούλου, 3) Φυσιολογίαν Πονηροπούλου, 4) Μέθοδον Γαλλικῆς Γλώσσης τοῦ Απuz. 5) Οἱ ἐν τῇ 'Ανατολῇ Μισσιονάριοι τοῦ Προτεσταντισμοῦ, 6) 'Οδηγὸν τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς.

('Απόσπασμα ἀπὸ τὰ ἐπίσημα

πρακτικὰ τῆς 12 Μαρτίου τοῦ ἔτους 1888).

Κατὰ τὸ ὕδιον ἔτος ὁ Δημ. Βικέλας δωρεῖται εἰς τὴν Ἀδελφότητα διὰ τὴν Βιβλιοθήκην Σχολῆς Βουρμπιάνης ἐν νέᾳ (9) τεύχῃ τῶν δραμάτων τοῦ Σαίκπηρ τῶν ὅποιών ὁ ὕδιος εἶχεν ἐκπονήσει μεταφράσεις.

’Ιδοῦ ὁ πυρὴν τῶν ἀλτρουϊστικῶν Πατριδογνωστικῶν αἰσθημάτων τοῦ δια πρεποῦς ἐπιστήμονος Ἀλεξίου Τράντα, ὅστις ἀπὸ τῆς νεαρᾶς του ἀκόμη ἡλικίας ἀπὸ τὴν Βούρμπιανην του ἀντλοῦσε τὴν μαγείαν τῶν Πατριδογνωστικῶν του στοχασμῶν.

’Απὸ τὴν Βούρμπιανήν του —ναὶ ξεκινοῦσε γιὰ νὰ καταλήξει καὶ στὸ γέρμα τῆς Ζωῆς του εἰς Δωρεάς, τὸ εἶδος τῶν ὅποιών ἀπετέλεσε τὴν ἐκδήλωσιν τῆς πιὸ ψηλόφρονος Πατριδογνωστικῆς του προθέσεως ντυμένης μὲ τὸν ἀπαστάπτοντα χιτῶνα τοῦ πραγματικοῦ Μεγάλου Εὔεργέτου.

V.

Γιὰ τὸ καθαρῶς ἐπιστημονικὸν ἔργον του ἡσχολήθη ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Ἡπειρωτικοῦ Μέλλοντος» ἐκτενῶς, ἐπισταμένως καὶ κατὰ τρόπον συγκινητικὸν ὁ διακεκριμένος Ἰατρὸς—Ἀκτινολόγος Βασίλειος Χρήστου, ἐξάρας

καὶ τονίσας τὴν συμβολὴν Του τὴν εἰς Ὁφθαλμιατρικὴν Ἐπιστήμην.

Εἰς τὴν ταπεινότητά του μας δὲν ἐναπόκειται ἄλλο τι παρὰ νὰ ἔχάρωμεν διὰ τὸν ὄλιγων ὡς ἄνω γραμμῶν τὴν δρᾶσιν του ὡς φλογεροῦ ἐραστοῦ τῆς Γενεθλίας Γῆς του—τῆς Βούρμπιανης—καὶ ὡς μεγάλου εὔεργέτου της.

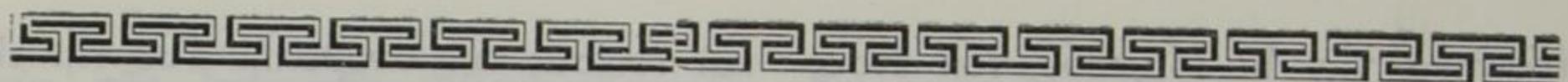
”Εφυγε γιὰ τὸ ταξίδι του τὸ ἀβύριστο πλήρης ἡμερῶν, εἰς ἡλικίαν 94 ἔτῶν, εύτυχὴς οἰκογενειάρχεις, ὡς Παποὺς καὶ ὡς Πρόπαπος καὶ ἐγκατέλειψεν ὡς συνεχιστὴν τῆς ἔξοχου ἐπιστημονικῆς του δράσεως τὸν διακεκριμένον ἐπιστήμονα ἀνεψιόν του Νικόλαον Τράνταν, ‘Υφηγητὴν τῆς Ὁφθαλμιατρικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

’Ο Ἀλέξιος Τράντας ὡς γνήσιος Ἰπποκρατικὸς ἐπιστήμων καὶ ὡς Ἡπειρώτης τῶν παλαιῶν καλῶν παραδόσεων, διηύρυνε τὴν ἀλτρουϊστικὴν του δρᾶσιν καὶ ἀνεζήτησε τὴν ἐνότητα ἐκείνην ἀπὸ τὴν ὅποιαν τρέφονται ὅλοι οἱ γνήσιοι ἀντιπρώσωποι τοῦ ὑψηλοφρονος Ἡπειρωτισμοῦ.

Γι’ αὐτὸ καὶ ἡ προσωπικότης Του καὶ ἡ μνήμη Του θὰ παραμείνουν ὡς ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΟΥΡΛΑΣ

ΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΟΥ

’Εδω ή τρανή ή Βούρμπιανη

Θεέ μου τί Πανόραμα!..... Καινούργιος Κόσμος δῶ.
Τρανὸ Σκολειό· τρανή Κλησιά. τρανὸ δῶ Χοροστάση.
Πανώρια δῶ μιὰ ἀπλοχωριά. ἀλλοιώτικη μιὰ Πλάση.
’Εδω ή Τρανή ή Βούρμπιανη. Θεός νὰ μὴ τὴ χάσῃ.

Μὲ μαχαλάδες ἔξ ἔδω ίστορικοὺς καὶ κρεμαστοὺς κι' ἄλλους γυρτοὺς· κι' ὁ γύφτικος
[έφτά.

Μὲ τὴ δική του ὁ καθένας ἐκκλησιά, μὲ τὴ δική του βρύση.

Μὲ τὰ ἔξωκκλήσια τὰ παληά, τὸ Παληομοναστῆρι τὴ Κεντρικὴ τρανή τὴ Παναγιά.
[πελεκητά.

’Απὸ παληοὺς πρωτομαστόρους, πῶχουνε ὅλο τὸ Κόσμο χτίσει.

Μὲ σκαλιστὸ Σαράϊ θολωτό· Γραμματικοῦ καὶ ’Υπουργοῦ τ' Ἀλῆ, τοῦ Φιλικοῦ, πρὶν
[τ' εἰκοσιένα.

Τὸ δόξασε· τὸ κάψανε· τὸν σφάξανε· ἔσωσε χωριά μας σκλαβωμένα.

Μὲ σπίτια στὴν Ἀθήνα δυὸ γιὰ τὰ παιδιά· ἀπὸ τὸν Εὐεργέτη, Χαρίλαο τὸ Ζῆκο
[χαρισμένα.

Νᾶναι — καὶ μὲ Τουρκιά, Ἀρβανιτιά, Βλαχιὰ — γραμματισμένα.

Μὲ οἰκοτροφεῖο Εύρωπαϊκό, παιδιὰ τρακοσαριά, ἀπ' ὅλα τὰ χωριά, μὲ ροῦχα μπλέ,
[χαρὰ μεγάλη.

παρέλαση, ζωή· ὁ Σούρλας μὲ παλμὸ κι' ἡ Βούρμπιανη νὰ πάλη.

Μὲ τὴ Πανάρχαια Τελετή: Παπᾶς, νύφες, κοπέλες λειτουργοῦνται μόνες στὸ Πα-
[ληομοναστῆρι.

Κι' ἀνθοστόλιστες τραγουδο-γυρνοῦν, σὰ Κλασσικὴ πομπὴ μεγάλη.

Μὲ δυὸ ζυγιὲς βιολιά· τρίδιπλος χορὸς τ' Ἀλιᾶ. ”Αη Ἀποστόλων ὅλο τὸ Χωρὶὸ
[στὸ Πανηγύρι.

«Κάτω στὴ Παναγιά» χαβᾶς τοῦ ραψωδοῦ Μιάλη· χορὸς-σαῖρι.

Μὲ φαντερὲς γυναικες, μὲ σπαλέτα, καπέλα-παρδαλά, συρτὴ φωνή· Λαύριο κι'
[Ἀθήνα καὶ ἴδεα.

Κρυόβρυσες, Ἀηθανάσης, Μπαλαστάνα, Κύρ' τὰ Σιάδια, ὅλα μπαῖρι.

Μὲ πολυβόητη Ἀγορά, σ' ὅμορφο Πλατάνι· μ' ἀγωγιᾶτες, παραθεριστὰς-Καρβάνι·
[κι' ὅλο παρέα.

”Εξη μύλοι δῶ νεροκροτοῦν καὶ ζοῦν 1200. Μὰ βιάζομαι νὰ δῶ.

Τούς Πλάτανου τή Γερουσία-τοὺς Σοφούς· τοὺς ἔξη τρανοὺς δασκάλους της καὶ τοὺς
εννιά,

(δώδεκα παληοὺς) γέρους-παπάδες της, πῶχουν ἐδῶ διαβάσει:

Τοὺς εὐκλεεῖς, τοὺς εὐγενεῖς, τοὺς ντεληκάτους κι' ἄψογους· χίλιο-λογιῶν... γραμ-
[ματικούς,

τοὺς ἤακουστοὺς κι' ἀρχοντικούς, πῶχουν στὴ ἔενητιὰ γεράσει.

Κι' ἔκαμαν στὴν Ἀθήνα Σύλλογο τρανό, κι' ὅλο προσπαθοῦν, ἡ Βούρμπιανη νὰ
[μὴν ἀδειάσῃ.

Κι' ὅλοι, ὅλοζωῆς προσεύχονται, στὰ ἔνα: Θεὸς νὰ μὴ τὴ χάσῃ!

Πανώμορφο καὶ ἤακουστὸ Χωριό· μ' ὅλους τοὺς Κόσμους δῶ.

Σκολειό, Παλάτι· Κοιμητῆρι, Ἐκκλησιά· Γύφτικα, Χοροστάση.

"Ολα! ... Κι' ὅλάκερη δῶ Βυζαντινὴ καὶ Κλαστικὴ μιὰ Πλάση.

Ἐδῶ ἡ Παληὰ ἡ Βούρμπιανη. Ἡ Βούρμπιανη νὰ μὴ χαλάσῃ!

Θεέ μου τὶ Πανόραμα! ...-Καινούργιος Κόσμος δῶ.

Τρανὸ Σκολειό· τρανὴ Κλησιά· τρανὸ δῶ Χοροστάση.

Ζερβά,-ἔνα νεκροχώραφο· δεξιά, -ἔνα γυφτοστάση.

Ἐδῶ ἡ Τρανὴ ἡ Βούρμπιανη. Θεὸς νὰ μὴ τὴ χάσῃ!

('Απὸ παληὰ ἀνέκδοτη Συλλογὴ
τοῦ ιατροῦ Β. Χρήστου).

ΠΙΝΑΚΕΣ
ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΚΟΥΑΡΕΛΕΣ
ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΑΓΓΑΣ
ΒΥΣΣΗΣ 21-ΑΘΗΝΑΙ

Διαθέτομεν τοὺς καλλιτέρους πίνακας ζωγραφικῆς

ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ

'Αναλαμβάνομεν παραγγελίας **ΚΟΡΝΙΖΩΣΕΩΣ** παντὸς εἴδους
ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ - ΛΙΑΝΙΚΗ

ΕΙΜΕΘΑ ΦΘΗΝΟΤΕΡΟΙ ΟΛΩΝ

ΕΠΙΣΚΕΥΘΤΕ ΜΑΣ

Ἐντυπώσεις ἐκ Κονίτσης

‘Υπὸ NIK. K. ΤΣΑΚΑ

Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ εύρέθην,
δι’ ἄλλην μίαν φορὰν – τὸ δεύτερον
15θήμερον τοῦ Αὐγούστου – εἰς Κό-
νιτσαν.

Μοῦ ἐδόθη εὐκαιρία ἀπὸ ἄλλο ταξείδιον μου εἰς Κόνιτσαν νὰ γράψω τὰς ἐντυπώσεις μου. Αύτὴν τὴν φορὰν εἶχα λάβει ἀπόφασιν νὰ μὴ γράψω, διὰ νὰ μὴ ἐπαναλάβω καὶ πάλιν τὰ ᾕδια. Δὲν μοῦ εἶναι ὅμως δυνατὸν νὰ συγκρατηθῶ, διότι ὑπάρχουν πολλὰ τὰ ὅποια εἶδον καὶ ἤκουσα διὰ πρώτην φορὰν ποὺ ἀξίζουν τὸν κόπον νὰ μημονευθοῦν.

‘Η Κόνιτσα ἐκτὸς τῆς πέριξ αὐτῆς ἐλατοφύτου καὶ πευκοφύτου πλουσίας περιοχῆς, τῆς ἀφθόνου βλαστήσεως κήπων καὶ δενδροστοιχειῶν, ὁδῶν καὶ Πλατειῶν καὶ τῆς ύπερόχου θέας πρὸς εύρειαν Πεδιάδα καὶ ποταμὸν Ἀῶν, ἔχει καὶ ἀξίαν λόγου ἐμπορικὴν κίνησιν. ‘Η συγκοινωνία μὲ τὰ Ἰωάννινα γίνεται μὲ 5-6 Λεωφορεῖα καθημερινῶς, μὲ ἀρκετὲς κοῦρσες καὶ πολλὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα. ’Επίσης ἀπὸ τὰ διάφορα χωρία τῆς Ἐπαρχίας πηγαίνοέρχονται εἰς Κόνιτσαν ἀρκετὰ Λεωφορεῖα.

"Αμα τῇ ἀφίξει μου ἐπεσκέφθην τὸν
Ἀρχιεπισκοπὸν Κονίτσης κ. Χριστό-
φόρον, τὸν ὅποῖον ἄπαντες οἱ κάτοικοι,
πόλεως καὶ ἐπαρχίας, περιβάλλουν μὲν
σεβασμόν, ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην. Κατὰ
κοινὴν ὁμολογίαν πρὸ τοῦ νῦν Ἀρχι-
ερέως οὐδεὶς προκάτοχός του ὑπῆρξεν
τόσον ἀγαπητός. Τοῦτο εἶναι ἀληθές.
Διότι οὐδεὶς Μητροπολίτης ἀφισεν ἵχνη
τῆς διαβάσεώς του ἐκ Κονίτσης, ὡς
ὅ νῦν Δεσπότης μας. 'Ο Σεβασμιώτα-

τος κ. Χριστόφορος διακρίνεται διὰ τὴν ἔξαιρετικὴν εύφυΐαν του καὶ τὴν ἐκπληκτικὴν δραστηριότητα του, Τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ Σχολεῖα πόλεως καὶ Ἐπαρχίας, τὴν Πνευματικὴν Στέγην, τὴν Δημοσίαν Βιβλιοθήκην, τὸν Παιδικὸν Σταθμόν, τὸ Γυμνασιακὸν Οἰκοτροφεῖον καὶ πολλὰ ἄλλα μὲ τὸν ἀκοίμητον ὄφθαλμόν του τὰ ἐπιβλέπει καὶ τὰ ἐνισχύει ποικιλοτρόπως. Ὁ Σεμνὸς Ἀρχιμανδρίτης Ἱεροκῆρυξ, ὁ κ. Ἱερόθεος καὶ οἱ Ἱερεῖς λαμπρῶς ἐνδεδυμένοι εύρισκονται ἅπαντες εἰς τὸ ὑψος των. Αἱ Ἐκκλησίαι τῆς πόλεως λάμπουν ἀπὸ καθαριότητα χάριν τῶν φροντίδων τοῦ ἀξίου παντὸς ἐπαίνου κ. Τζάλλα. Διευθυντὴς τῆς Βιβλιοθήκης, ἡ ὅποια ἀριθμεῖ 6.000 βιβλίων, εἶναι ὁ κ. Ἄχιλλεὺς Κολιός μὲ τὰς μερίμνας τοῦ ὅποίου ἡ Βιβλιοθήκη κατέστη Πνευματικὸν Κέντρον μαθητῶν καὶ γενικῶς Κονιτσιωτῶν καὶ ὅλων τῶν διερχομένων ἐκ Κονίτσης. Μὲ λίγα λόγια ὁ κ. Κολιός εἶναι ὁ κατάλληλος ἀνθρωπος διὰ τὴν κατάλληλον θέσιν. Ὁ κ. Εὔθυμίου ἔξακολουθεῖ ἀντιπροσωπεύων τὸ περιοδικόν μας «ΚΟΝΙΤΣΑ» εἰς ὄλόκληρον τὴν ἐπαρχίαν μὲ τὸ γνωστὸν ἐνδιαφέρον του καὶ τὸν ὑπερβολικὸν ζῆλον. Ἡ προθυμία του μὲ συγκινεῖ. Πολλὲς φορὲς μὲ τὸν νοῦν μου ἀναλογιζόμενος τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας του πρὸς τὸ Περιοδικόν μας, λέγω ἂν εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ παρασημοφορῶ, ἀσφαλῶς ἀξιον καὶ δίκαιον θὰ ἦτο τὸ πρῶτον παράσημον νὰ ἐδίδετο εἰς τὸν κ. Εὔθυμίου. Τὸ θέατρον καὶ οἱ Κινηματογράφοι καθημερινῶς γεμάτοι. Ἡ Κύνιτσα ἐπλουτίσθη μὲ ἓνα πρώτης τάξεως γερμανικὸν φοῦρνον

καὶ μὲ ἔνα ἀκόμη ἀρκετὰ καλὸν καὶ εὐρύχωρον ἐστιατόριον.

Ἐξοικονόμησα χρόνον καὶ ἐπεσκέφθην τὸν πρώην Δήμαρχόν μας κ. Κ. Ρούσσην, Φαρμακοποιόν, εἰς τὸν ὅποιον ἔξεφρασα τὴν λύπην ἐμοῦ καὶ τῶν συμπολιτῶν μου, διότι δὲν ἥθέλησε νὰ θέσῃ ὑποψηφιότητα διὰ τὴν ἐπανεκλογὴν του ὡς Δημάρχου. Τέλος τὸν συνεχάρην καὶ τὸν εὐχαρίστησα δι’ ὅσα ὑπέρ τῆς Κονίτσης, ὡς Δήμαρχος, ἐπετέλεσεν. Ἐν συνεχείᾳ ἐπεσκέφθην τὸν νέον Δήμαρχον κ. Ν. Ντεντόπουλον ἔμπορον τὸν ὅποιον ἐπίσης συνεχάρην ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ καὶ ἀναλήψει τῶν Δημαρχιακῶν καθηκόντων του καὶ τοῦ εὐχήθην εύόδωσιν τῶν ἔργων του καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν Κόνιτσαν. Ἐπειτα τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐπεσκέφθην σχεδὸν ὅλα τὰ Δημόσια, Δημοτικὰ καὶ Ἰδιωτικὰ Ἰδρύματα τῆς Κονίτσης γενομένης ἀρχῆς ἀπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου, τοῦ ὅποιου ὁ Σεπτὸς Ἱεράρχης μας ἥλλαξε ὅψιν καὶ μορφήν, τοῦ Δημαρχείου, τοῦ Ὁρφανοτροφείου, τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ, τοῦ Γυμνασιακοῦ οἰκοτροφείου, τὴν Ἀναγνωστοπούλειον Γεωργικὴν Σχολὴν, τὴν Στρατιωτικὴν Λέσχην, τὸ Δασαρχεῖον, τὸ Νοσοκομεῖον, τὸ Τυροκομεῖον, τὸ Κτηνιατρεῖον τὴν Ταπητουργικὴν Σχολὴν κλ.

Εύρισκόμενος εἰς Κόνιτσαν πολλοὶ ἐκ τῶν κατοίκων μὲ μέγα ἐνδιαφέρον μὲ ἥρωτων διὰ τὸ ἐν Ἀθήναις Σύνδεσμόν μας «ΑΩΝ» καὶ ὅλως ἰδιαιτέρως διὰ τὸ περιοδικὸν μας «ΚΟΝΙΤΣΑ». Ἡ πατριωτικὴ αὕτη ἐνδειξις ἀγάπης πρὸς τὸ περιοδικόν μας μὲ συνεκίνησε πολύ, διότι ἐσκέφθην ὅτι οἱ κόποι μας καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἐκδόσεως τῆς «ΚΟΝΙΤΣΗΣ» δὲν πηγαίνουν εἰς τὸ κενόν ἄλλ’, ἐκτιμῶνται παρὰ τῶν συνδρομητῶν αὐτῆς. Ἐπὶ τῇ "εὔκαιρίᾳ" συνιστῶ εἰς πάντας ἀκόμη περισσότερον ἐνδιαφέρον καὶ ἀγάπην πρὸς τὸ Περιοδικόν μας, τὸ ὅποιον εἶναι ὅργανον καὶ πατριωτικὴ φωνὴ ὀλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας μας.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μοῦ ἔκανε τὴν

μεγαλειτέραν καὶ ἀρίστην ἐντύπωσιν εἶναι ἡ νέα 'Ἐκκλησία τῶν 'Αγίων Κωνσταντίνου καὶ 'Ἐλένης, ἡ ὅποια ἐκτίσθη εἰς οἰκόπεδον ἐκ δωρεᾶς κληρονόμων ἀειμνήστου Πέτρου Μπάκα. Ἡ ἐκκλησία δὲν εἶναι πολὺ μεγάλη, ἀλλὰ πολὺ ὡραῖα μὲ λαμπρὰς εἰκόνας κλπ. Ἀπαιτοῦνται ὅμως ἀκόμη ἀρκετὰ χρήματα διὰ νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν ὄροφὴν ἡ ὅποια ἐὰν δὲν τελειώσῃ τὸν χειμῶνα, φαντάζομαι, δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργήσῃ ἔνεκα τοῦ ψύχους πρὸς μεγάλην ζημίαν τῶν ἐκκλησιαζομένων Κονιτσιωτῶν. Μὲ τὰς ἀσθενεῖς μου δυνάμεις κάμω ἐκκλησιν πρὸς ὅλους τοὺς ἐντὸς καὶ τοὺς μακρὰν τῆς Κονίτσης εύρισκομένους Κονιτσιώτας, τοὺς φίλους τῆς Κονίτσης καὶ ἰδιαιτέρως ἀπευθύνω τὴν παράκλησίν μου ταύτην πρὸς τοὺς συμπολίτας μου κ.κ. Τάκην Παπαδημούλην, Νικόλαον Τσινάβαλον. Β. Τσίπην, Β. Βιρβίλην, καὶ τοὺς μεγάλους Ἡπειρώτας κ.κ. Γ. Μυλωνᾶν, Δημ. Χέλμην, Κ. Φρόντζον, ἵνα καὶ ἐκ τῶν ἀτομικῶν ταμείων των καὶ ἀπὸ Κρατικὰς ἢ Τραπεζιτικὰς πηγὰς ἐνισχύσουν τὴν θεάρεστον προσπάθειαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ ἀποτελουμένης ἀπὸ τοὺς κ.κ. Δ. Εύαγγέλου, Ἀγάπιον, καὶ Ἰωάννην Χατζηρούμπην. Βασιζόμενος εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἀξιοτίμων κ.κ. Τσιναβάλου, Τ. Παπαδημούλη, Β. Τσίπην εῖμαι βέβαιος θὰ συγκεντρωθῇ καὶ θὰ σταλῇ δι’ ἐπιταγῆς εἰς τὸν Σεπτὸν Ἀρχιερέα μας κ. Χριστόφορον ἢ ἀπ’ εὐθείας εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ναοῦ ποσὸν 50-60.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τοῦ Ναοῦ.

Τοὺς κ. δωρητὰς ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Κονίτσης θὰ περιβάλουν μὲ ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν, ἀλλὰ καὶ οἱ "Αγιοι Κωνσταντίνος καὶ 'Ἐλένη θὰ λάβωσιν αὐτοὺς ὑπὸ τὰς εὐλογίας καὶ τὴν προστασίαν αὐτῶν.

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Ίδεες καὶ ύποδείξεις γιὰ τὴν κατάρτιση ἐνὸς ὄριστικοῦ σχεδίου ἐκπολιτιστικῆς
καὶ τουριστικῆς ἀναπτύξεως

Παμπάλαιος ὁ πολιτισμὸς τῆς Κόνιτσας. Τὴν ἐποχὴν ποὺ ἦ ἄλλη 'Ἐλλάδα, καταστραμμένη, ἥταν βυθισμένη σὲ σκοτάδια πνευματικά, μὲ παντελῆ ἔλλειψη κάποιας ἀνθρώπινης κοινωνικῆς ζωῆς, τὰ Γιάννινα, τὰ Ζαγόρια καὶ ἡ Κόνιτσα, κοντὰ στὴ Εύρωπη ἐπιρρεαζόμενα ἀπ' αὐτήν, ἀναπτύσουν ύλικὸ καὶ πνευματικὸ πολιτισμό. Ἡ Κόνιτσα, κέντρο ἐμπορικό, ἐνὸς ἐμπορίου ποὺ διεξαγόνταν μεταξὺ Ἀλβανίας-
Ἡπείρου καὶ Μακεδονίας, γνώρισε ἡμέρες μεγάλης οἰκονομικῆς καὶ πολιτι-

στικῆς ἀκμῆς, ἔτσι ποὺ τὸν παλαιὸ καιρὸ ἀδίσταχτα λέγανε «Κόνιτσα Κασαμπᾶς, Γίαννινα Χωριό, Λεσκοβίκι παλαιοχῶρι». Βέβαια, ἥταν μία ἐποχή, ποὺ τὸ μὲν ἐμπόριο καὶ τὶς τραπεζιτικὲς ἐργασίες τὶς κρατοῦσαν οἱ "Ἐλληνες, ἄλλὰ τὰ λεφτὰ τὰ εἶχαν οἱ μπέηδες, ίδιοκτήτες μεγάλων τσιφλικιῶν σκορπισμένων στὴν Ἡπειρο, στὴν Θεσσαλία καὶ στὴ Μακεδονία μὲ μεγάλα μέσα καὶ συγγένειες στὴν Υψηλὴ Πύλη. Κάποτε ὁ Μουφτῆς τῶν Ιωαννίνων, ὅταν ἔμαθε ὅτι εἶμαι ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, μοῦ εἶπε «Οσα χρωστάει τὸ Δουβλέτι στὴν Κόνιτσα, δὲν τὰ χρωστάει οὔτε στὴν Σταμπούλ». Λένε πώς καὶ κάποιος μεγάλος ποιητὴς τῆς Τουρκίας, καταγόταν ἀπὸ τὴν Κόνιτσα. Ἀναρίθμητοι είναι οἱ πασάδες καὶ οἱ ἄλλοι ἀξιωματοῦχοι τῆς Οθωμανικῆς Αύτοκρατορίας ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τὴν Κόνιτσα. Κανένας ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶχε σὰ μητρική του γλώσσα τὴν Τουρκική ἢ τὴν Ἀλβανική. "Ολοι μιλοῦσαν Ἐλληνικά. Λάτρευαν τὸν Ἀηλιᾶ. Μασκαρεύονταν τὶς ἀπόκριες. Νήστευαν τὴν Μεγάλη ἑβδομάδα. Χωρὶς ν' ἀρνοῦνται ποτὲ τὴν Ἑλληνικὴν καταγωγὴ τους. Καὶ θεωροῦσαν τιμή τους νὰ γίνουν ἀδελφοποιητοί τῶν Ἐλλήνων.

Γι' αὐτοὺς τοὺς μπέηδες καὶ γιὰ κάποιους Ἐλληνες τσιφλικάδες στὰ τέλη τοῦ Καλοκαιριοῦ ἔφθαναν ἀπὸ τὴ Μακριὰ Ράχη, ἢ ἀπὸ τὸ Μάζιο, ἢ πέρα ἀπὸ τὴν Πέτρα τοῦ Χότζα, ἀναρρίθμητα Καραβάνια φορτωμένα γεννήματα, κι' ἄλλες σοδειές ἀπὸ τὴν Τσιφλίκια τους. Πλοῦτος ἔμπαινε στὴν Κόνιτσα καὶ

ΝΙΚ. Κ. ΤΣΑΚΑΣ

άνέβαινε ἡ στάθμη τῆς ζωῆς. Πρόπερσυ, στὰ Γιάννενα ἔψαχνα μέσα σ' ἓνα μαγαζὶ παλαιῶν σκευῶν κι' ἄλλων πραγμάτων, γιὰ κάτι χάλκινο διακοσμητικὸ ποὺ θελα ν' ἀγοράσω. Κουβέντα στὴν κουβέντα, ἔμαθε ὁ ἐμπόρας πώς ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τὴν Κόνιτσα. Κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ μοῦ εἶπε χαρακτηριστικὰ «'Απ' τὴν Κόνιτσα εἰσαι κι' ἥρθες σὲ μένα νὰ βρῆς τέτοιο πρᾶγμα; 'Εμεῖς ὅλοι, τὰ καλὰ πράγματα στὴν Κόνιτσα τὰ βρίσκουμε». Καὶ τότε κατάλαβα, πώς στὴν Κόνιτσα ὑπάρχουν πολλὰ ὥραϊα πράγματα, τοῦ παλιοῦ πολιτισμοῦ τῆς ποὺ κάθε μέρα φεύγουν ἀπὸ κεῖ κι' ἔξαφανίζονται. Κι' ἔτσι ὅταν κάποτε ἔμεις θὰ ξυπνήσουμε καὶ θὰ θελήσουμε νὰ περιμαζέψουμε αὐτὸν τὸν πλοῦτο γιὰ νὰ τὸν κάνουμε μουσεῖο θᾶναι πολὺ ἀργά.

'Ακόμα καὶ σήμερα, μπορῶ νὰ εἰπῶ ὅτι βρισκόμαστε ἐντελῶς στὴν τελευταία ὥρα. Τὰ περισσότερα κτίρια καταστράφηκαν. Τὰ περισσότερα πράγματα πωλήθηκαν. "Ομως καὶ τώρα μπορεῖ κάτι νὰ γίνη.

"Ας βάλουμε λοιπὸν τὰ πράγματα μὲ τὴ σειρά τους:

"Ἐνας ξένος πρέπει νᾶχη κάτι νὰ ἰδῃ στὴν Κόνιτσα. Σ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ὑπάρχουν μουσεῖα καὶ παλαιὰ κτίρια μὲ κάποια ἴστορικὴ ἀξία, ποὺ συντηροῦνται καὶ ἐπιδείκνυονται. Σᾶν τέτοια θεωρῶ:

Τὸ Τζαμὶ τῆς Κάτω Κόνιτσα
τὸ Κάστρο
τὸ Σπίτι τῆς Χάμκως (Ζεϊνελπέη)
τὸ Σπίτι τοῦ Χουσεΐν - μπέη
τὸ Μοναστήρι
τὴ Κόκκινη Παναγιὰ
τὴ Γέφυρα τοῦ Ἀώου
τὸν Ἀγιώργη τὸ Νεωμάρτυρα στὸ
σπίτι τῶν Παπαδημουλαίων κλπ.

Γιὰ τὸ κάθε ἓνα ἀπὸ αὐτὰ προτείνω τὰ παρακάτω.

1) Τζαμὶ τῆς Κάτω Κόνιτσας: Νὰ περιφραχθῇ. Νὰ καλυφθῇ ὁ ὀβελίσκος τοῦ μιναρὲ μὲ τσίγκο. Νὰ

καθαρισθῇ μέσα. Νὰ μποῦνε τζάμια. Καὶ νὰ καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια συντήρησής του. Εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ παλαιότερα τζαμιά της Ἡπείρου καὶ Ἀλβανίας καὶ ἔχει μεγάλη ἴστορικὴ ἀξία. "Αν ἀργότερα προαχθῇ ὁ Τουρισμὸς στὴν Κόνιτσα, δὲν θὰ ἥταν ἀσχημό, νὰ γίνῃ μουσεῖο μὲ κειμήλια ἀπὸ τὴν Τουρκοκρατία στὴν Κόνιτσα. τὴν ἴδιόρρυθμη Τουρκοκρατία, ὅπου κυριαρχοῦσε τὸ 'Ελληνικὸ στοιχεῖο στὸν πολιτισμὸ καὶ στὴ γλώσσα.

2) Κάστρο τῆς Κόνιτσας: Νὰ γίνη ἓνας ὑποφερτὸς δρόμος, σὰν προέκταση τοῦ δρόμου περιπάτου ποὺ εἴπαμε ὅτι πρέπη νὰ φτάνῃ στὴν 'Αγία Βαρβάρα. Νὰ καταβληθοῦν προσπάθειες νὰ γίνουν ἀνασκαφὲς. Νὰ καθορισθῇ ποία ἥταν ἡ ἔκτασή του. 'Η γνώμη μου εἶναι ὅτι τὸ Κάστρο δὲν ἥταν ὄλογυρα φυλαγμένο ἀπὸ τείχη ἥταν μόνον πρὸς τὴ πλευρὰ τῆς 'Αγίας Βαρβάρας. 'Απ' τὶς ἄλλες πλευρές, ἥταν τόσο ἀπότομοι οἱ βράχοι, ὡστε δὲν χρειαζόταν τείχη. 'Απ' τὴν πλευρὰ τοῦ ποταμοῦ, τὸ Κάστρο φυλαγόταν ἀπὸ εἰδικοὺς φρουροὺς ποὺ ἔμεναν στὶς χτισμένες σπηλιὲς ποὺ σήμερα λέμε «Καλογερικά». 'Απὸ κεῖ ὑδρευόταν καὶ τὸ Κάστρο. Διηγοῦνται, ὅτι ὑπάρχει ὑπόγειος δρόμος, ποὺ συνδέει τὸ Κάστρο μὲ τὸ ποτάμι.

'Επὶ τῇ εὔκαιρίᾳ τονίζω ὅτι ἀνασκαφὲς πρέπει νὰ γίνουν:

Στὴ Παλιογορίτσα. Στὸν 'Αγιώργη τῆς Παλιᾶς Γορίτσας. Γύρω ἀπὸ τὴν Κόκινη Παναγιά. Δίπλα ἀπ' τὴν Τοπόλτσα. Παρακάτω ἀπὸ τὴ Γεωργικὴ Σχολὴ κοντὰ στὰ Γραβίτσα καὶ τὸ μαντρίκλι. Δίπλα ἀπ' τὸ γεφύρι τοῦ Ἀώου, κοντὰ στοὺς 'Αγίους Αποστόλους. Κυρίως στοῦ Γιαγιάμπεη, Χουσεΐν μπέη καὶ Ζεϊνέλμπεη ὅπου κατὰ τὴ γνώμη μου ἥταν ὁ παλαιότερος οἰκισμὸς τῆς Κόνιτσας. Μέσα στὸ δάσος τῆς Τύμφης, ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχουν κάτι τείχη ἀγνώστου προελεύσεως (Λίγο πάνω ἀπὸ τὰ Πλατάνια) καὶ γιὰ τὰ ὅποια ἴσχυρίζονται ώρισμένοι ὅτι ἦσαν μαντριὰ παλαιὰ ἡ προστατευ-

τικὸ τεῖχος γιὰ τὰ νερὰ τῆς βροχῆς.
'Αλλὰ αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ παλιά. Προϋποθέτουν ὅτι δὲν ύπηρχε δάσος, ἢ εἶχε καῆ. Τὰ δένδρα ὅμως τοῦ δάσους δείχνουν ὅτι εἶναι τούλαχιστον 1.000 ἔτῶν. Πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι ὁ οἰκισμὸς τῆς Πάνω Κόνιτσας εἶναι παμπάλαιος.

3) Σπίτι Χάμκως καὶ Χουσείν μπέη: Εἶναι τὸ κομμάτι τῆς Κόνιτσας, ποὺ βρίσκεται ἀπὸ ἀπόψεως θέας καὶ τοποθεσίας στὸ καλύτερο μέρος. Τὸ βαραίνει ὁ θρύλος τοῦ 'Αλῆ Πασᾶ, τῆς μητέρας του Χάμκως καὶ τῆς πρώτης γυναίκας του). Τὸ σπίτι τοῦ Χουσείν Μπέη ἀνήκει στὸ Δημόσιο. Θὰ ἥταν ἔγκλημα, αὐτὰ τὰ δύο νὰ ἀχρηστευθοῦν γιὰ ὅ,τι δήποτε ἄλλο καὶ κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ καταστραφοῦν μὲ τὸν καιρό.

Τοῦ Χουσείν Μπέη τὸ σπίτι, εἶναι ἔνα ἀπὸ τὰ ἀντιροσωπευτικώτερα ἀρχοντικὰ σπίτια τῆς Τουρκοκρατίας. "Εχει 'Ηπειρωτικὸ παλαιὸ ρυθμό. Τὰ καλύτερα ἀρχοντικὰ τῆς Καστοριᾶς καὶ τῶν Ιωαννίνων δὲν συγκρίνονται μαζύ του. Εύρισκεται δὲ στὸ καλύτερο μέρος τῆς Κόνιτσας. Εἶναι ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ γίνῃ μουσεῖο καὶ ξενώνας ἐπισήμων φιλοξενουμένων τῆς Κόνιτσας κατὰ τὸ θαυμάσιο ύπόδειγμα τοῦ 'Αρχοντικοῦ τοῦ Βαρώνου Τοσίτσα στὸ Μέτσοβο. Γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ πρέπει νὰ γίνουν τὰ ἀκόλουθα.

'Ο Δῆμος νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ Δημόσιο νὰ τοῦ παραχωρηθῇ. 'Εν συνεχείᾳ ὅλος ὁ χῶρος ποὺ τὸ περικλείει, νὰ μετατραπῇ σὲ κῆπο, μὲ λουλούδια δένδρα καὶ πισίνες. Στὴν ἄκρη πρὸς τὸ πλάτανο τοῦ Ρούβαλη νὰ γίνῃ ἔνα ώρατο περίπτερο ξύλινο ἀνοιχτὸ ὄλόγυρα. 'Ο κῆπος αὐτὸς νὰ ἐπεκτείνεται καὶ στὸ οἰκόπεδο τοῦ Ζεϊνέλ Μπέη, τὸ δόποιο θὰ πρέπει νὰ καθαρισθῇ καὶ νὰ καταβληθῇ προσπάθεια νὰ διατηρηθοῦν τὰ ἐναμέίνοντα παλαιὰ κτίρια καὶ ἡ πόρτα ἡ στρογγυλή. Τίποτα ἀπὸ τὰ ύπαρχοντα νὰ μή κατεδαφισθῇ, ἵδιως ἡ Κούλια καὶ οἱ ὑψηλοὶ τεῖχοι νὰ μείνουν ὅπως ἔχουν. 'Αρκετὰ κα-

ταδαφίσθησαν. Φθάνει πιά.

"Ἐνα μεγάλο κομμάτι ἀπὸ τὴν 'Ιστορία καὶ τὴν ώμορφιὰ τῆς Κόνιτσας κλείνονται μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς τείχους. Καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ διατηρηθοῦν μὲ κάθε τρόπο. Εἴπαμε: Μὲ τὸν τρόπο ποὺ ύποδείξαμε σὲ ἄλλα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ μας, οἱ δύο κῆποι τοῦ Ζεϊνέλ Μπέη καὶ τοῦ Χουσείν Μπέη, νὰ φυτευτοῦν δένδρα καὶ νὰ γίνουν πάρκα ἀφοῦ καθαριστοῦν ἀπὸ τὶς πέτρες καὶ τοὺς πεσμένους τείχους.

"Ἐχω ὑπ' ὄψι μου τὸ Ζενεραλίφ στὴν Γρανάδα τῆς 'Ισπανίας, ποὺ εἶναι ὅμοιοι σχεδὸν μ' αὐτὸ τὸ τοπίο. Καὶ θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ ὅλη ἡ περιοχὴ κάτι τέλειο. Καλὸ θὰ ἥταν μαζὺ νὰ φυτευτῇ μὲ δένδρα καὶ ὅλη ἡ πλαγιὰ τοῦ λάκκου ποὺ εἶναι ἀπέναντι κοντὰ στὸ σχολεῖο, καὶ ὅλος ὁ λάκκος, γιὰ νὰ σκεπασθῇ αὐτὴ ἡ ἀσχήμια.

4) Μουσεῖο τῆς Κόνιτσας: Τὸ ισόγειο τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Χουσείν Μπέη νὰ γίνῃ τὸ μουσεῖο τῆς Κόνιτσας. Καλύτερα θὰ ἔλεγα «ὅχι μουσεῖο», ἀλλὰ ἔνα αὐθεντικὸ σπίτι Κονιτσιώτη "Αρχοντα τοῦ παλιοῦ καιροῦ. «Νὰ δειχθῇ μέσα σ' αὐτὸ πὼς ζοῦσαν ἐκεῖνα τὰ χρόνια. Σταῦλοι. 'Αποθήκες μὲ γενήματα. 'Ο μεγάλος ὄντας. 'Ο ὄντας τοῦ ἀφεντικοῦ. 'Ο ὄντας τῆς κυρᾶς. Τὸ ἀργαστῆρι μὲ τοὺς ἀργαλειούς. Τὰ τσικρίκια, λανάρια, ντούγγες κλπ. 'Ο φοῦρνος. Οἱ ξύλινες ντουλάπτες. Οἱ κούνιες τῶν παιδιῶν. Βελέντζες, στρωσίσια μιντέρια, Οἱ πιστόλες. Χαλκώματα πάσης μορφῆς, γκιούμια, πινάκια, μπαγκράτσια, βαρέλες, μπούκλοι, πλόσκες, σινιά, σαγάνια, σοπέτια, καρσέλλες κι' ὅλο τὸ παλιὸ νοικοκυριό. Πρέπει νὰ ἐπιστρατευθοῦν γιὰ νὰ στολίσουν τὰ δωμάτια αὐτά. Νομίζω πὼς μιὰ ἐκκληση στοὺς Κονιτσιώτες θὰ ἔφερνε στὴν ἐπιφάνεια ἀμύθητο πλοῦτο, ποὺ αὐτὴ τὴ στιγμὴ βρίσκεται πεταγμένος καὶ σκουριασμένος στὰ κατώγια. "Οσα δὲν βρεθοῦν μὲ ἔνα ἔρανο ἀνάμεσα στοὺς πλούσιους Κονιτσιώτες θὰ μποροῦσαν νὰ οἰκονομηθοῦν κατ' ἄλλο τρόπο, (ν' ἀγορασθοῦν στὰ χωριὰ κλπ.).

Μερικές κούκλες, ντυμένες μὲ τὰ ροῦχα τῆς ἐπαρχίας (σιγγούνια, φλοκάτες κλπ.) θὰ στόλιζαν τοὺς διαδρόμους τοῦ σπιτιοῦ. Καὶ μιὰ αἴθουσα θὰ συγκεντρώσει τὶς θαυμάσιες εἰκόνες τῆς Σχολῆς τῶν Χιονιάδων. Καὶ τὴν ἄλλη λαϊκὴ τέχνη τῶν ξυλόγλυπτων, ύφαντῶν, ἀσημικῶν κλπ. Βέβαια, ἡ ὄργανωση τοῦ Ἀρχοντικοῦ αὐτοῦ χρειάζεται μιὰ προσπάθεια, ἀλλὰ θὰ γινόταν κάτι μοναδικὸ στὴν Ἑλλάδα. Τὸ πάνω πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ, θὰ ἀφεθῇ γιὰ ξενόνας, ὅπως εἴπαμε καὶ θὰ ἐπιπλωθῇ σᾶν παλιὸ κονιτσιώτικο σπίτι, ὅπου θὰ φυλοξενοῦνται προσωπικότητες. "Ανθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν.

5) Τὸ μοναστῆρι τοῦ Στομίου: Ἡ τοποθεσία του εἶναι μοναδική. Ἀλλὰ εἶναι ἀπροσπέλαστο, πρῶτα διότι δὲν ἔχει δωμάτια πολλὰ καὶ δεύτερο διότι ὁ δρόμος εἶναι ἄθλιος. Τὶ πρέπει νὰ γίνει. Τὸ ὅλο θέμα τοῦ Μοναστηριοῦ ἀντιμετωπίσθηκε καὶ ἀπὸ τὸν Ἐλβετὸ εἰδικὸ Σενχόλτζερ, ποὺ προβλέπει στὸ μοναστῆρι μικρὸ ξενοδοχεῖο καὶ δρόμο γιὰ τὴν ἔξυπηρέτηση τοῦ τελεφερίκ ποὺ θὰ ὁδηγεῖ ἀπὸ κεῖ, στὸ ὄροπέδιο τῆς Γκαμήλας. Ἐγὼ πρότεινα ἀντὶ δρόμου φράγμα στὴ χαράδρα τοῦ Ἀώου καὶ σχηματισμὸ τῆς ώμορφώτερης λίμνης στὴν Ἑλλάδα, μέσω τῆς ὅποιας θὰ φθάνουμε στὸ μοναστῆρι μὲ βάρκα.

6) Κόκκινη Παναγία: "Ἐνα ἀπὸ τὰ καλύτερα βυζαντινὰ μνημεῖα τῆς Μακεδονικῆς Σχολῆς. Ἀρχὲς 15ου αἰῶνα (1412). Κρῆμα ποὺ καταστρέφεται. "Αμεση καὶ μεγάλη ἀνάγκη νὰ ἀναστυλωθῇ γιὰ νὰ διασωθοῦν ὅ,τι

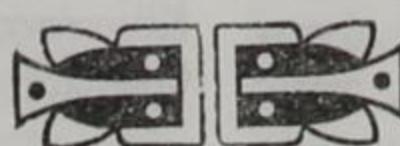
ἐναπέμεινε ἀπὸ τὶς ἀριστουργηματικὲς ἀγιογραφίες.

7) Ἡ Γέφυρα τοῦ Ἄωου: Μεγάλο δυστύχημα ποὺ ἀχρηστεύθηκε μὲ τὴν καινούργια γέφυρα καὶ δὲν εἶναι βατὴ σήμερα. Φοβοῦμαι πῶς ἂν ἐγκαταλειφθῇ θὰ πέσῃ κᾶποια μέρα. Καὶ εἶναι ἔνα ἀπὸ τὰ ώμορφότερα μνημεῖα τῆς παλαιᾶς γεφυροποιίας. Πρέπει νὰ βρεθῇ τρόπος νὰ γίνῃ πάλι ὁ δρόμος ποὺ θὰ ὁδηγῇ κανονικὰ μέχρι τὴ γέφυρα, ὥστε νὰ μπορεῖ ὁ ἐπισκέπτης νὰ τὴν περνάει ἀνετα. Καὶ θὰ ἡταν τουριστικὰ ἐνδεδειγμένο νὰ μεταφερθῇ λίγο παρακάτω (πρὸς τὸν κάμπο) ἡ καινούργια γέφυρα ἀπ' τὴν ὅποια περνᾶνε τὰ αὐτοκίνητα.

8) Ὁ Ἄγιος Νεομάρτυρας: Στὸ σπίτι τῶν Παπαδημούλαίων, εἶναι ἔνα μουσεῖο τῆς Ἀγιογραφικῆς Τέχνης τῆς ἐπαρχίας μας, ποὺ γνώρισε μεγάλη ἀκμὴ τοὺς περασμένους αἰῶνες καὶ δυστυχῶς μέχρι σήμερα μελετήθηκε πολὺ λίγο καὶ ἴσως-ἴσως ξεχάστηκε. Πρέπει νὰ διατηρηθῇ.

Ἐπὶ τῇ εὔκαιρίᾳ τονίζω ὅτι πολλὰ σπίτια τῆς Κόνιτσας καὶ ἐκκλησίες της, ἔχουν εἰκόνες μεγάλης ἀξίας. Πρέπει αὐτὲς νὰ βρεθοῦν καὶ νὰ συγκεντρωθοῦν στὸ μουσεῖο ποὺ εἴπαμε παραπάνω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ διότι ἀλλοιῶς χάνονται καὶ καταστράφονται χωρὶς ποτὲ κανένας νὰ καταλάβῃ τὴν ἀνεκτίμητη ἀξία τους. Εἰ δυνατὸν καὶ μέρος ἀπὸ τὶς εἰκόνες τοῦ Ἅγιοργη, ἀφοῦ ταξινομηθοῦν ιστορικὰ καὶ μελετηθοῦν ἀπὸ εἰδικὸ νὰ μεταφερθοῦν στὸ μουσεῖο, ὅπου θὰ συγκεντρωθῇ ὁ πλοῦτος τῶν εἰκόνων αὐτῶν τῆς ἐπαρχίας μας.

Γιάννης Λυμπερόπουλος

‘Ο Τουραμπή - Μπαμπάς

Toῦ κ. OP. MAN.

Πέρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὰ Κονιτσιωτικὰ χρονικὰ τοῦ κ. Εὐθυμίου (τεῦχος 21-23) θυμήθηκα μιὰ παληὰ ιστορία τῆς Μάννας μου, σχετική μὲ τὸν Ἀνατολίτη Καϊμακάμη (1) Τουραμπῆ-Μπαμπᾶ, τὸν ὃποῖον δὲν ἀναφέρει ὁ κ. Εὐθυμίου ἢ τὸν ἀναφέρει μὲ ἄλλο ὄνομα.

Πότε ὑπηρέτησε στὴ Κόνιτσα δὲν γνωρίζω ἀκριβῶς, ὑπολογίζω ὅμως νὰ ὑπηρέτησε ἡ λίγο πρὶν ἡ μετὰ τὸ 1874.

Ἐδειχνε αὐστηρὸς κι ἀνάποδος καὶ δὲν φαινόταν νὰ συμπαθοῦσε καὶ πολὺ τοὺς χριστιανούς. Μὲ τὸ παραμικρό τοὺς μαστίγωνε.

Τὸν πρῶτο χρόνο ποὺ ἦρθε στὴ Κόνιτσα καὶ κατὰ μῆνα Αὔγουστο, λιγόστεψαν τὰ νερά, ὅπως συνέβαινε κάθε χρόνο.

Τὸ πρᾶγμα ἔξενισε τὸν Καϊμακάκη καὶ κάλεσε τὸ συντηρητὴ τοῦ ὑδρογωγείου, Νούσα Πηγαδᾶ, γιὰ νὰ μάθῃ τὴν αἰτία καὶ τὸν μάλωσε μάλιστα γι’ αὐτὸ αὐστηρά. Ἐκεῖνος τοῦ ἔξήγησε ὅτι δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ βλάβη, ἀλλὰ ὅτι κάθε χρόνο λιγοστεύουν τὰ νερὰ αὐτὴ τὴν ἐποχὴ καὶ ὅτι τὸ ἴδιο συμβαίνει σὲ ὅλους τοὺς κατοίκους.

Ο καϊμακάμης (1) ἔξεμάνη ποὺ τὸν ἔξισωνε μὲ τοὺς ἄλλους κατοίκους καὶ τοῦ φώναξε, πῶς ἂν γιὰ ὅλο τὸν κόσμο δὲν εἶχε νερὸ γιαυτὸν ἐπρεπε νὰ ἔχῃ καὶ διέταξε νὰ τὸν μαστιγώσουν.

Ο Πηγαδᾶς ματωμένος ὅπως ἦταν ἀντὶ νὰ πάῃ σπίτι του πῆγε καὶ παραπονέθηκε στοὺς χριστιανούς προύχοντας, μεταξὺ τῶν ὄποίων καὶ στὸ Βασίλη Μόκορο.

Μαζεύθηκαν οἱ προύχοντες καὶ ἀποφάσισαν, τὴν ἄλλη μέρα κι ὅλας, τρεῖς

ἀπ’ αὐτοὺς μαζὺ κι’ ὁ δαρμένος νὰ πᾶνε στὰ Γιάννενα νὰ παραπονεθοῦν στὸ Βαλῆ (2). Μάλιστα ὁ Μόκορος ποὺ θὰ πήγαινε κι’ αὐτὸς μαζί, ὀρμήνεψε τὸν Πηγαδᾶ νὰ βάλῃ βδέλες καὶ ν’ ἀφήσῃ τὰ αἴματα νὰ τρέξουν ἀπάνω του γιὰ νὰ φανῇ μεγαλύτερο τὸ κακό. Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως ἐκτὸς ἀπ’ τὸν Πηγαδᾶ καὶ τὸ Μόκορο δὲν φάνηκε κανένας ἄλλος. Ἀπεφάσισαν τότε νὰ πᾶνε οἱ δυό τους στὰ Γιάννενα ὅπως καὶ ἔγινε.

Ο Βαλῆς, ποὺ ὅπως φαίνεται ἦταν καλὸς ἄνθρωπος, μόλις εἶδε τὰ χάλια τοῦ Πηγαδᾶ καὶ ἔμαθε τὴν αἰτία, θύμωσε πολὺ γιὰ τὴν διαγωγὴ τοῦ Καϊμακάμη, τόσο ποὺ διέταξε ἀμέσως τὴ μετάθεσί του, καὶ ὅλοι στὴ Κόνιτσα συνεχάρησαν τὸ Μόκορο.

Υστερα ὅμως ἀπὸ μερικὰ χρόνια κατάφερε ὁ Τσουραμπῆ-Μπαμπᾶς νὰ ξανατοποθετηθῇ Καϊμακάμης στὴν Κόνιτσα. Οἱ χριστιανοὶ θορυβήθηκαν κι’ οἱ προύχοντες εὗρισκαν τώρα φταίξιμο στὸ Μόκορο ποὺ εἶχε γίνη αἰτία νὰ φύγῃ.

Ο Μόκορος τοὺς καθυστήχασε καὶ τοὺς εἶπε νὰ πάῃ μιὰ ἐπιτροπή, κι’ αὐτὸς μαζύ, νὰ τοῦ εύχηθοῦν τὸ καλῶς ὕρισε καὶ θὰ ἔβλεπαν τὰς διαθέσεις του.

Ο Τουραμπῆ-Μπαμπᾶς μόλις εἶδε τὴν ἐπιτροπή, σηκώθηκε πρόθυμα νὰ τὴν ὑποδεχθῇ, παραμέρισε τοὺς Τούρκους ἐπισκέπτες καὶ παρεχώρησε θέσεις στὴ κορφὴ στοὺς χριστιανοὺς καὶ τοὺς κέρασε καφέ.

Απὸ τότε φέρονταν κάπως μὲ καλωσύνη στοὺς χριστιανούς.

Τοῦ εἶχε ἀρέσει ἄλλωστε τόσο ἡ Κόνιτσα, ποὺ ἦθελε νὰ μείνῃ μὲ κάθε θυσία.

OP. MAN

1) Ο Καϊμακάμης (ὑποδιοικητής) παλαιότερα λεγόταν Μουσελίμης.

2) Βαλῆς=Νομάρχης.

Δεκαπενταύγουστος στὴν Πυρσόγιαννη

Τοῦ κ. ΝΙΚΟΥ Ι. ΤΣΙΠΑ

Τὸ Δεκαπενταύγουστο ἡ Πυρσόγιαννη ἔχει τὸ μεγάλο τῆς πανηγύρι. Τὸ πανηγύρι αὐτό, τὸ μικρὸ πάσχα τοῦ καλοκαιριοῦ, βαρύνει τὴν ψυχή μας σὰν μιὰ ὀλόκληρη ἴστορία, μαγνητίζει ὅλην τὴν νοσταλγικήν μας διάθεσιν καὶ ὑφαίνει χαρωπὰ τὸ ὄνειρο τοῦ γυρισμοῦ.

Κάθε χρόνο καλόγνωμα δέχεται ὅλους ἡ Μεγαλόχαρη. Ἐκεῖ μαζεύονται ἀπὸ τὰ γύρω χωριὰ καὶ πολλοὶ ταξιδεμένοι δίδουν τὸ παρὸν καὶ τὸ ξέσπασμα τῆς χαρᾶς κρατάει ἕως ἀργὰ τὸ βράδυ μὲ τὰ τοπικὰ ὅργανα, τὰ τραγούδια καὶ τοὺς λαϊκοὺς χοροὺς ποὺ διατηροῦν ἀκόμη ὅλην τὴν φρεσκάδα καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ὁμορφιά. Ἐκεῖ ἀπάνω στὸ τοπεῖο τῆς Παναγίας ἀτμόσφαιρα γαλήνης, κάτι σὰν χάδι, σὰν ὄνειρο σὰν ξεκούρασι. Μιὰ θερμὴ ἀγκαλιὰ ἡ ἐκκλησίᾳ χρυσαφιὰ καὶ ἀσημένια ἀστράφτουν τὰ στολίδια τῆς ἀνάμεσα στὰ γαλατένια σύννεφα τοῦ λιβανιοῦ.

Τρεμίζουν οἱ φλογίτσες τῶν κεριῶν σὲ μιὰ δειλὴ βαθειὰ νοσταλγία. Κάθε χρόνο γερμένοι οἱ ταπεινοὶ προσκυνηταὶ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας τὸ βάρος πηγαίνουν νὰ σκύψουν τὸ κεφάλι μπροστὰ στ' ἄχραντα πόδια τῆς. Κι' ἡ δέηση ἀναβλύζει μὲ τὴν ὄρμὴν λάβας ποὺ καίει τὰ σωθικά μας. Πειθαρχῶντας κι' ἐγὼ στὴν ἴδια ἀνάγκη ξεκινῶ νοερῶς γιὰ τὸ πανηγύρι τοῦ χωριοῦ μας, γιὰ τὸ ὑπέροχο καὶ μαγευτικὸ τοπίον του. Ἀλήθεια εἶναι τόσο ἄμεση καὶ ἀπόλυτη ἡ ἐπίδραση τοῦ τοπίου τῆς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας ποὺ ἐπιβάλλεται τόσο κυριαρχικὰ ποὺ παύεις νὰ εἶσαι ἀνθρωπος σκεπτόμενος, ἔνα μικρὸ μόριο τῆς κοινωνίας, σκονισμένο καὶ βασανισμένο. Ἐκεῖ ψηλὰ στὸν Χῶρο τῆς Παναγίας,

ποὺ νοιώθεις καλὰ τὸ θαῦμα τῆς δημιουργίας, χωρὶς καμμιὰ προσπάθεια σὰν μπουμπούκι τὴν αὐγὴ ἀνοίγει διάπλατα ἡ ψυχὴ σου γιὰ νὰ πιῇ μὲ ὅλη της τὴν δύναμι, μὲ ὅλες τὶς αἰσθήσεις τὸ φῶς ἀπὸ τὸν ἥλιον τῆς ὁμορφιᾶς. Μέσα στὴν εὐγένειαν τῆς γραμμῆς, τὴν ὑπέροχον ἀρμονία τῶν χρωμάτων νοιώθεις ν' ἀναδιπλώνεται καὶ ἡ ὑπαρξή σου ὀλόκληρη στὸ ἴδιο λικνιστικὸ κυματισμὸ ποὺ σὲ παρασέρνει μακρυὰ στὴ χώρα τοῦ ὄνειρου. Ἐκεῖ ἐπάνω μιὰ εὐτυχία ποὺ σὲ παραλύει καὶ σὲ φτερώνει μαζί ποὺ σὲ κάνει νὰ νοιώθης μιὰ βαρειὰ γλύκα στὸ κορμί σου καὶ φτερὰ μεγάλα στὴν ψυχὴ σου, ἔτσι σὰν νὰ ζητᾷ τὸ εἶναι σου νὰ σβύσῃ σὲ μίαν ἀπόλυτη ταύτιση μὲ τὸ χορτάρι καὶ τὸ χῶμα καὶ μὲ τὴν ἴδια τὴν ἀπόλυτη ὁμορφιὰ ποὺ μέσα εἰς τὸ γαλάζιο ἄπειρο εἶναι ὁ ἴδιος ὁ βίος σου.

Γιὰ μένα ποὺ πολλοὶ καὶ ποικίλοι λόγοι δὲν μοὺ παρέχουν τὴν εὐχέρειαν καὶ τὴν μεγάλην χαρὰν νὰ μεταβῶ ταπεινὸς προσκυνητὴς εἰς τὸ μεγάλο αὐτὸ πανηγύρι τῆς γενέτειρας πατρίδος μου, τὸ νοερὸ αὐτὸ προσκύνημα ἥταν μία εὐτυχία ποὺ μὲ παρέλυσε καὶ μὲ φτέρωσε μαζύ, ποὺ μὲ ἔκαμε νὰ νοιώθω μιὰ γλύκα στὸ κορμί καὶ ἀξίζει αὐτὸ τὸ νοηρὸ ταξίδι γιατὶ ὅλα ἐκεῖ ἐπάνω εἶναι ὁμορφα, διαλεχτά, ἡμερωμένα κάτω ἀπὸ λαμπρὸ μεγάλο φῶς. Ἐκεῖ ὅλα σοῦ μιλοῦν καὶ σοῦ χαμογελοῦν, ἄνθρωποι καὶ φύση, τὸ καθένα ἐκεῖ δημιουργεῖ δικό του κόσμο διαλεχτό, ὁμορφο καὶ ὅλα μαζύ τὴν ψυχὴ τῆς Πυρσόγιανης.

ΝΙΚΟΣ Ι. ΤΣΙΠΑΣ

Κονιτσιώτικα Χρονικά

Δικαστήρια - Δικαστικοί 'Υπάλληλοι - Δικηγόροι στήν Κόνιτσα ἐπὶ Τουρκοκρατίας

Τοῦ κ. Ἀναστασίου Εὐθυμίου

Ἄπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων (1725 καὶ πολὺ παλαιότερα) λειτουργοῦσε στήν Κόνιτσα Ἱεροδικεῖο στὸ ὅποιο ἔδικαζαν οἱ κατὰ καιροὺς Κατῆδες (ἱεροδίκαι) καὶ ἔξεδιδαν τὶς ἀποφάσεις των σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιταγὲς τοῦ κορανίου καὶ τῆς συνειδήσεως των, ἀλλὰ καὶ πολλὲς φορὲς ἀνάλογα μὲ τὸ λαμβανόμενο μπαξίσι (δῶρο). Οἱ κάτοικοι τῶν χωριῶν μας ὅμως καὶ οἱ Χριστιανοὶ τῆς Κονίτσης σπανίως κατέφευγον στὸν Κατῆ καθὼς καὶ στὰ λειτουργήσαντα κατὰ τὴν τελευταίας τριακονταετίας τῆς Τουρκοκρατίας ταχτικὰ δικαστήρια, διότι τὶς μὲν μικροδιαφορές των τὶς ἔλυναν συνήθως ἐπὶ τόπου οἱ Ἱερεῖς καὶ Μουχταροδημογέροντες (ἰχτιάρ μεντζηλισή) οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦσαν τὰ τοπικὰ εἰρηνοδικεῖα (ντεβαΐρι σουλχηγὲ) κάθε Κοινότητος, τὶς δὲ κληρονομικὲς ὑποθέσεις (διαθηκῶν), καθὼς καὶ τὶς ὑποθέσεις διαζυγίων, προικῶν, κηδεμονίας κλπ. τὶς ἔξεδικαζε τὸ ἐπισκοπικὸ καὶ Μητροπολιτικὸ δικαστήριο.

Πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ ἦταν ὁ ἔκαστοτε Ἐπίσκοπος ἡ Μητροπολίτης, μέλη δὲ ἀπὸ τὸ 1885 ὥς τὰ 1892 ἦταν οἱ Ἰωαν. Ἀποστολίδης, Γεώργιος Κ. Μπεκιάρης, Χρῆστος Δ. Τόγκας, Δημήτριος Γ. Κούσιος, Ἰωάννης Λούπας καὶ Δημήτριος Ἡγουμενίδης. Στὰ 1909 συναντοῦμε τοὺς Ἰωάννην Λούπαν, Χαράλ. Φλώρον, καὶ Νικόλ. Φῶτον ὡς μέλη τοῦ Μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου (Συμβουλίου), καὶ τοὺς ἴδιους συναντοῦμε καὶ τὸ 1911.

Τὸ παληὸ Τουρκικὸ δικαστήριο (Με-

χκεμές), ἦταν χτισμένο δίπλα στὰ σαράγια τῶν μεγάλων μπέηδων καὶ πασάδων τῆς Κονίτσης, Ζεϊνέλ βέη, Σιαίμ βέη κ.λ. ἐκεῖ ποὺ εύρισκεται σήμερα τὸ σπῆτι (τὶ παράδοξη σύμπτωσι!) τοῦ Χρ. Κατῆ ποῦ κατάγεται ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἐλεύθερο. Τὰ νεώτερα δικαστήρια στεγαζόταν μέσα στὸ παληὸ Τουρκικὸ Διοικητήριο, ἐκεῖ ὅπου ύψωνεται σήμερα τὸ Νοσοκομεῖο τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

1795

Ο πρῶτος γνωστός μας Κατῆς (ἱεροδίκης) τῆς Κονίτσας, ὅπως ἔξαγεται ἀπὸ ἓνα ἰλιάμι (δικαστικὴ ἀπόφασις) τοῦ ἔτους 1795 τοῦ χωριοῦ Ἰσβορος (νῦν Ἀμάραντος) εἶναι κάποιος Χασὰν ἀγνώστου ἐπωνύμου.

1803

Στὰ 1803 ἱεροδίκης Κονίτσης ἦταν ὁ Χαλήλ υἱὸς Ἰμάμ, καὶ εἶχε ἀρχικλητήρα κάποιον Μπεκήρ καὶ τρεῖς ἄλλους κατώτερους κλητῆρες (μπουμπασύρηδες).

1834

Κατὰ τὸ ἔτος 1834 ὁ Χασὰν Μπερτελῆς (ἢ μᾶλλον Μπερατλῆς ἀπὸ τὸ Βεράτι) ἦταν Κατῆς καὶ Μουσελίμης (ύπποδιοικητής) συγχρόνως στήν Κόνιτσα

1859 (ἔτος ἐγίρας 1275)

Κατὰ τὸ ἔτος 1859 Ἱεροδίκην Κονίτσης ἀπαντοῦμε τὸν Γιουσούφ Ζηγιά.

1875

Στὰ 1875 γραμματεὺς τοῦ Ἱεροδικοῦ Κονίτσης ἀναφέρεται ὁ Ἀλῆ Ριζᾶς.

Μετά τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος στὴν Ὁθωμανικὴ Αὐτοκρατορία, ἄρχισαν νὰ λειτουργοῦν τὰ πρῶτα ταχτικὰ δικαστήρια στὴν Κόνιτσα γύρω στὰ 1881 - 82. Πρῶτα ἀνασυγκροτήθηκε τὸ Εἱρηνοδικεῖο (Μεντζηλισὴ Ναχηγὲ) στὸ ὅποιο προήδρευε ὁ Ἱεροδίκης (Κατῆς) ἔχοντας γιὰ βοηθὸν ἐναν γραμματέα (Σερῆ Κιατίπ) καὶ συμβούλους (ἀζᾶδες, διαφόρους εὐüπόληπτους Δημογέροντες τῆς πόλεως καὶ Ἐπαρχίας Χριστιανοὺς καὶ Μουσουλμάνους· καὶ κατόπι ἰδρύθηκε τὸ Πρωτοδικεῖο (Μπιδαγιὲτ μαχκεμεσή). Τὰ Τουρκικὰ Πρωτοδικεῖα χωριζόταν (ἄν οἱ ἀνάγκες τὸ ἀπαιτοῦσαν) σὲ δυὸ τμῆματα, πολιτικό καὶ Ποινικό· ἀλλὰ τὸ δικό μας λόγω τοῦ περιορισμένου ἀριθμοῦ τῶν ὑποθέσεων, εἶχε μᾶλλον, κατὰ τὶς προφορικὲς πληροφορίες ποὺ ἔχομε, ἐνα μόνο τμῆμα. Ἀπαρτιζόταν ἀπὸ ἐναν Πρόεδρο καὶ δυὸ δικαστές, καὶ ἔξεδίκαζε καὶ τὰ πταισματα καὶ πλημμελήματα καὶ τὶς πολιτικὲς - ἀστικὲς ὑποθέσεις.

Ο Πρόεδρος τοῦ Πρωτοδικείου Κονίτσης ἔφερνε συνήθως τὸν τίτλο τοῦ Τζιζὰ Ρείζη, (Πρόεδρος Ποινικοῦ - Πταισματοδίκης) διότι φαίνεται πῶς τὸ δικαστήριο ἦταν ποινικὸ καὶ κατὰ δεύτερον λόλο Πολιτικό.

Απὸ τοὺς δύο δικαστές, ὁ ἐνας ἔφερνε τὸν τίτλο τοῦ Μπασκιατίπη (ἀρχιγραμματέως) καὶ ὁ ἄλλος ὀνομαζόταν Μουσεντίκ (ἀνακριτής). Ο Μπασκιατίπης ἐκτελοῦσε συνήθως καὶ χρέη Συμβολαιογράφου (Μουκαβελάτ) ὅταν δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτος· ὁ δὲ Μουσεντίκης ἐνεργοῦσε τὶς προανακρίσεις καὶ ἀνακρίσεις, ὅχι μόνον τῶν ὑποθέσεων ποὺ ἐκδικαζόταν στὸ ἐδῶ δικαστήριο, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπὶ κακουργημάτων προανακρίσεις, καὶ διεβίβαζε ἐκθέσεις (μαζπατᾶδες) στὸ Κακουργοδικεῖο Ἰωαννίνων.

Στὴν Κόνιτσα ἔδρευε ἐπίσης κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας καὶ Μουνταῆς (ἀντιεισαγγελεύς) τὸν ὅποιον συνήθως ἀποκαλοῦσαν εἰσαγγελέα.

Υπῆρχαν ἐπίσης στὸ Πρωτοδικεῖο καὶ ἄλλοι δυὸ Γραμματεῖς, Μπιριντζῆ (πρῶτος) καὶ Ἰκιντζῆ (δεύτερος) κια-

τίπ· καθὼς καὶ ἴδιαίτερο ἐκτελεστικὸ τμῆμα, (ἰτζιρὰ νταϊρεσή) μὲ προϊστάμεμνον, (ἰτζιρᾶ μεμούρη) μὲ βοηθόν, (μουαβῖν) καὶ μὲ ἀρκετοὺς δικαστικοὺς κλητῆρες (μπουμπασύρηδες).

Στὸν δικαστικὸ κλάδο ὑπαγόταν καὶ οἱ Συμβολαιογράφοι, (Μουκαβελάτ μουχαριρή) τοὺς ὅποίους ἀναπληροῦσαν συνήθως ὁ Μπασκιατίπης ἢ καὶ ὁ Μουσεντίκης ἀκόμη· καθὼς καὶ οἱ ταποῦ μεμούρηδες (ὑποθηκοφύλακες).

Καὶ τώρα, ἀφοῦ δώσαμε μιὰ μικρὴ καὶ ἀτελῆ ἵσως εἰκόνα τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας τῶν ταχτικῶν Τουρκικῶν δικαστηρίων Κονίτσης, ἀς συνεχίσωμε τὸν ἀτελῆ δυστυχῶς κατάλογο τῶν διατελεσάντων δικαστικῶν ὑπαλλήλων, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐπανέλθωμε ἄλλοτε καὶ θὰ συμπληρώσουμε ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ κενά του.

1881 Μουρτεζᾶ ἐφέντης κιατίπης (δικ. γραμματεύς). Ἀγκῆ ἐφέντης Βουκουάτ μεμούρης - Κιατίπης (Γραμματεύς ποὺ κρατοῦσε μᾶλλον τὰ πρακτικὰ τῶν δικῶν) τὸν συναντοῦμε καὶ τὸ 1882.

1882 Γιαγιὰ ἐφέντης βουκουάτ μεμούρης. Συναντᾶται καὶ στὰ 1884.

1883 Τασήμ ἐφέντης Βουκουάτ μεμούρης. Τὸν συναντοῦμε καὶ στὰ 1884, 85, 89 καὶ 1893.

1884 Σαφὲτ ἐφέντης κιατίπης.

1885 Ἀμπάζ Κουκέσης Κιατίπης.

1886 Μουχαρὲμ ἐφέντης Μπασκιατίπης Ἰβραήμ ἐφέντης κιατίπης. Τὸν συναντοῦμε καὶ τὸ 1889 καὶ 1891 (πιθανὸν νὰ εἴναι ὁ μετέπειτα Μπασκιατίπης 1894 κ.τ.λ.

Κων)νος Ἀντων. Σούρλας δικηγόρος (καταγόταν ἀπὸ τὴν Πυρσόγιανη Κονίτσης).

1889 Μεχμὲτ βέης Εἰσαγγελεύς (δηλαδὴ ἀντιεισαγγελεύς). Τὸν συναντοῦμε καὶ τὸ 1890.

Χουσὲν ἀγᾶς Συμβολαιογράφος. (Πιθανὸν ὁ ἴδιος ποὺ συναντοῦμε στὰ 1892-93 καὶ 1897.

Μιχαὴλ Εὔαγγελίδης δικηγόρος.

Μίνως Εὔαγγελίδης δικηγόρος. Τὸν

συναντοῦμε συνεχῶς ως τὰ 1910 - 12. Καταγόταν ἀπὸ τὸ Ἀργυρόκαστρο ἀλλὰ ἐγκατεστάθηκε καὶ πέθανε στὴν Κόνιτσα.

1890 Μεχμὲτ ἐφέντης δικηγόρος.
Νικολ. Βότσης δικηγόρος.

1891 'Ιουνίου 6 'Ισμαήλ ἐφέντης βεκίλ εἰσαγγελεὺς (ἀναπληρωτής).

'Οκτώβριος 1891 'Ομὴρ βέης Εἰσαγγελεύς.

Νοέμβριος 1891 Χουσὲν ἐφέντης Εἰσαγγελεύς. Χαλήμ ἐφέντης Μπασκιατίπης. Συναντᾶται καὶ τὸ 1892, καὶ δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶναι ὁ ἴδιος ποὺ ἀναφέρεται ως ἀνακριτής τὸ 1908.

1892 'Ομὴρ βέης εἰσαγγελεύς.

Χουσὲν ἐφέντης Συμβολαιογράφος. Τὸν συναντοῦμε καὶ στὰ 1893 καὶ 1897.

Γιαγιᾶ ἐφέντης ταποῦ μεμούρης (ύποθηκοφύλαξ) Τὸν συναντοῦμε καὶ στὰ 1893 καὶ 96. "Ισως νὰ εἶναι ὁ πρώην βουκουὰτ μεμούρης.

1894 'Ιμπραήμ ἐφέντης Μπασκιατίπης. Τὸν συναντοῦμε καὶ στὰ 1895, 97, 98, 99, 901 καὶ 1902.

1895 Χουσὲν ἐφέντης κιατίπης δικαστηρίου.

1896 'Ιμβραήμ βέης ἀνακριτής.

1897 Χακῆ ἐφέντης Μουαβὶν κιατίπης (γραμματεὺς ἔκτελεστικοῦ Τμήματος). Αὔτὸς ἦταν ἐντόπιος Κονιτσιώτης, καὶ τὸν συναντοῦμε καὶ τὸ 1898 καὶ 1902.

1898 Γιουρούκ Μπερὰτ Τζιζὰ Ρείζης (Πρόεδρος Πταισματοδικείου - Πρωτοδικείου).

'Ιβραΐμ ἐφέντης ἀνακριτής. (μήπως ὁ Μπασκιατίπης;)

'Ισμαήλ ἐφέντης κιατίπης. Τὸν συναντοῦμε καὶ τὸ 1899.

1899 Χουσὲν ἐφέντης ἀνακριτής. Τὸν συναντοῦμε καὶ τὸ 1900.

Σουλεϊμὰν ἄγας μπουμπασύρης (δικ. κλητήρ). Τὸν συναντοῦμε συνεχῶς ως τὰ 1908.

1900 'Ιανουάριος Ναΐμ ἐφέντης Τσάνος Κατῆς (ἱεροδίκης - Εἰρηνοδίκης).

4 'Ιουλίου Γαλήπ ἐφέντης Κατῆς.

Μεχμὲτ ἐφέντης τοῦ Χότζα Κασίμ ἐφέντη, Μπασκιατίπης. *Ηταν Κονιτσιώτης καὶ τὸν συναντοῦμε καὶ στὰ 1900, 905, 906 ως Μπασκιατίπη. Κατοικοῦσε στὸ νῦν σπῆτι Νικολ. Χατζηρούμπη. (Βλέπε καὶ 1903, 904 κ.λ.).

Μπεκήρ ἐφέντης γραμματεὺς

Χριστόδουλος ... δικηγόρος.

1901 Μουκήμ ἐφέντης Κατῆς. Τὸν συναντοῦμε καὶ στὰ 1902.

Μουσταφᾶ ἐφέντης κιατίπης Πρωτοδικείου. Τὸν συναντοῦμε καὶ στὰ 1907 καὶ 908.

Σαλῆ ἐφέντης Ταποῦ μεμούρης (ύποθηκοφύλαξ).

1902 Σελαμῆ ἐφέντης Τζιζὰ Ρείζης (βλέπε καὶ 1907).

Ντίλιος καϊκτὴ κιατίπης (Γραμματεὺς ἐπὶ τῆς θεωρήσεως τῶν ἐγγράφων).

1903 'Αβδουλάχ βέης εἰσαγγελεύς.

Μεχμὲτ ἐφέντης ἀνακριτής. Τὸν συναντοῦμε καὶ στὰ 1904.

'Ισμαήλ χασὰν βέη κιατίπης. *Ηταν Κονιτσιώτης ἴδιοκτήτης τοῦ νῦν σπητιοῦ Κων. Ρόμπολου, πιθανὸν ὁ ἴδιος. ποὺ ἀναφέρεται καὶ τὸ 1898 καὶ 1899

1904 Μεχμὲτ Συμβολαιογράφος. (Πιθανὸν ὁ ἴδιος ποὺ συναντοῦμε τὸ 1903 καὶ τὸ 1904 ως ἀνακριτή καὶ τὸ 1900, 1905 καὶ 1906 ως Μπασκιατίπη).

*'Ιζὲτ ἐφέντης ἀζᾶς. (Μέλος τοῦ δικαστικοῦ Συμβούλιου). *Ηταν φοβερὸς ρακοπότης.

1905 Εἰσαγγελεὺς Κων.)πουλίτης ἀγνώστου ὀνοματεπωνύμου. Τὸν συναντοῦμε καὶ τὸ 1906 καὶ 1907.

Μεχμὲτ ἐφέντης τοῦ Χότζια Κασήμ ἐφέντη Μπασκιατίπης. Τὸν συναντοῦ-

* "Ἄλλοι γνωστοί μας ἀζᾶδες στὰ Τουρκικὰ δικαστήρια Κονίτσης ἦταν, ὁ Κωτούλας Παπαϊωάννου καὶ ὁ υἱός του Νικολάκης ἀπὸ τὴν Βούρμπιανη, καὶ οἱ Παναγ. Ρούβαλης, Χαρ. Φλώρος, Σπ. Γκότζος καὶ Γιώργης Μπεκιάρης ἀπὸ τὴν Κόνιτσα.

με καὶ τὸ 1906. (Βλέπε καὶ 1900 κ.λ.).

Κιαμήλ ἐφέντης ἀνακριτής. Τὸν συναντοῦμε καὶ τὸ 1906 καὶ τὸν Νοέμβριο τοῦ 1907 (ῆταν μᾶλλον Κονίτσιώτης).

1906 Ἰρφὰν ἐφέντης Μπασκιατίπης καὶ Μουκαβελιάτης. Τὸν συναντοῦμε ὡς τὰ 1909.

Μεχμὲτ ἐφέντης σερὶ κιατίπης, (γραμματεὺς Ἱεροδικείου - Εἰρηνοδικείου).

1907 Σελαμῆ ἐφέντης Τζιζὰ Ρεῖζης (Πρόεδρος Πταισματοδικείου - Πρωτοδικείου). Ὑπηρέτησε συνεχῶς στὴν Κόνιτσα ἀπὸ τὰ 1902 (ἴσως καὶ νωρίτερα) καὶ περὶ τὰ τέλη Οκτωβρίου μὲ ἀρχὰς Νοεμβρίου τοῦ 1907, μετατέθηκε στὴν Βοστίνα (νῦν Πωγωνιανὴ) ὅπου στὶς 6-12-907 εἶχε προσβληθῆ ἀπὸ ἀποπληξία διότι ἦταν φοβερὸς ρακοπότης, καὶ πιθανώτατα ἀπέθανε.

Χριστόδουλος ἀζᾶς.

Φούλιας Καμπᾶς μπουμπασύρης (δικ. κλητήρ).

1908 Χαλῆμ ἐφέντης ἀνακριτής στὶς 4 Αὐγούστου, 27-10-908 νέος ἀνακριτής ἀγνώστου ὀνοματεπωνύμου (Πιθανὸν ὁ Ρεμτζῆ ἐφέντης ποὺ συναντοῦμε καὶ στὰ 1910).

4 Σεπτεμβρίου Τζινέλ ἐφέντης ταποῦ μεμούρης.

13 Δεκεμβρίου Νταλίπ έφέντης ταποῦ μεμούρης. Μεχμὲτ ἐφέντης ἀζᾶς.

Ἰβραήμ ἐφέντης δικηγόρος. Τὸν συναντοῦμε καὶ τὸ 1909· ἦταν πατέρας τοῦ Μπασκιατίπη Ἰρφὰν ἐφέντη.

Ομὲρ ἐφέντης Ἰτζιρᾶ μεμούρης (ύπαλ. ἐκτελεστικοῦ τμήματος).

1910 Ἰανουάριος Τεβφήκ Βέης Εἰσαγγελεύς.

3 Ἰουνίου Ρεμζῆ ἐφέντης ἀνακριτής.

5 Ἰουνίου Τζισμῆ ἐφέντης δεύτερος γραμματεὺς τοῦ Πρωτοδικείου.

Ζινέλ ἐφέντης ταποῦ μεμούρης (ύποθηκοφύλαξ) καὶ Ντάπης γραφεὺς αὐτοῦ.

Κόνιτσα

15-8-64

- Τὴν 26-7
-64 ἔορτά-
σθη εἰς Παλ

έν αῷ Τήν
τατρίδα

κοσέλιον ἥ ἑκατονταερὶς τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Παρασκευῆς εἰς τὴν ὄποιαν παρευρέθησαν οἱ κ.κ. Εύθύμ. Καπάϊος ἀφιχθεὶς ἐκ Καβάλας, Κων. Ταπεινόπουλος ἐκ Σερρῶν, Γεωργ. Ταπεινόπουλος διευθυντὴς τοῦ ὑποκαταστήματος Ἰονικῆς καὶ Λαϊκῆς Τραπέζης Ἀργους κ.ἄ. Ἐγένετο δὲ καὶ λιτάνευσις τῆς θαυματουργοῦ καὶ ἀρχαίας εἰκόνος τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς πέριξ τοῦ χωρίου.

- Τὴν 1-8-64 ἥ ὀρειβατικὴ Ὁμὰς Κονίτσης ἀνῆλθεν εἰς Πάπιγκον, καὶ ἐκεῖθεν τὴν ἐπομένην (2-8-64) ἐπὶ τοῦ αὐχένος τῶν λιμνῶν ὅπου ἔλαβεν μέρος εἰς τὴν τελετὴν καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ πρώτου Ὁρειβατικοῦ Καταφυγίου Γκαμήλας. Ἀκολούθως δὲ μετέβη καὶ εἰς Δρακόλιμνην, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Κόνιτσαν μέσω Νταβάλιστας, Ἀμαράντου, καὶ Μονῆς Στομίου.

- Νέοι καὶ νεάνιδες τοῦ χωρίου Βουρμπιάνης μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν Ἀρχηγὸν τοῦ Σπητιοῦ τοῦ παιδιοῦ δίδαν Γεωργίαν Τζελεχωβίτου ἐπραγματοποίησαν τριήμερον ἐκδρομὴν εἰς Κέρκυραν.

- Τὴν 3-8-64 ἀφιχθησαν εἰς Κόνιτσαν 20 φοιτηταὶ τῆς δασολογικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν καθηγητὴν τῶν κ. Μπασιώτην πραγματοποιοῦντας ἐκπαιδευτικὴν ἐκδρομὴν. Ἐτυχον δὲ τῆς δεούσης ὑποδοχῆς καὶ ξεναγήσεως ἐκ μέρους τοῦ δασάρχου κ. Ἡλία Κολοβίνου καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τοῦ Δασαρχείου Κονίτσης.

- Τὴν 2-8-64 ἥ Β' ποδοσφαιρικὴ ὁμὰς Κονίτσης «Πλάτων» συναντηθεῖσα εἰς τὸ ἐνταῦθα γήπεδον μετὰ τῆς ὁμάδος «Ἀθλητικὴ Ἐνωσις» Ἀγίας Παρασκευῆς ἐπεβλήθη αὐτῆς μέ τέρματα 3-2.

- Διὰ τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς Νομαρχιακῶν Συμβούλων τέσσαρες ὑπο-

ψήφιοι διεκδικοῦν τὴν ἔδραν τῆς Ἐπαρχίας μας. Ό νῦν Νομαρχιακὸς Σύμβουλος κ. Ἀθανάσιος Κατσένης ἐκ Βουρμπιάνης, ό κ. Στέφανος Ζωγράφος συνταξιοῦχος δημοδιδάσκαλος ἐκ Χιονιάδων, ό κ. Γεώργιος Παπακώστας ἐκ Φούρκας, καὶ ό κ. Ἡλίας Παπαζήστης ἐκ Παλαιοσελίου ἐπίσης συνταξιοῦχοι ἐκπαιδευτικοί.

— Τὴν 5-8-64 ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀποχωρήσεως 16 ἀποφοίτων μαθητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ ὄρφανοτροφείου ἀρρένων Κονίτσης, ἐδόθη εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν αὐτοῦ μικρὰ ἑορτὴ εἰς τὴν ὅποιαν παρέστησαν, ό Πρόεδρος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Χριστόφορος, καθὼς καὶ τὰ μέλη αὐτῆς κ.κ. Κ. Ροντογιάννης Ἐπαρχος, Ἀν. Πηγαδᾶς ἀναπληρωτὴς τοῦ ἀπουσιάζοντος Δημάρχου, Δημ. Φακούρας καὶ Γ. Τσόγκας· καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν καὶ συμπολῖται.

Οἱ μαθηταὶ ἔψαλον ὡραῖα ἄσματα καὶ ἀπήγγειλον ἐκλεκτὰς ἀπαγγελίας, ἀποσπάσαντες τὸν θαυμασμὸν καὶ τὰ συγχαρητήρια τῶν παρισταμένων· καὶ ὁ Σεβασμιώτατος ἀπένειμεν ἴδιοχείρως πρὸς τοὺς ἀποχωροῦντας 11 ἐπιπλοποιοὺς ἀνὰ μίαν πλήρη σειρὰν ἑραγλείων καὶ πέντε ραπτομηχανὰς εἰς τοὺς 3 ράπτας καὶ 2 ὑποδηματοποιούς, καθὼς καὶ τὰ ἀποφοιτήρια των καὶ ἀνὰ ἓν δέμα μὲ ρουχισμόν.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ ὄρφανοτροφείον Κονίτσης εἶναι τὸ μόνον ἰδρυμα ἐξ ὅλων τῶν παρομοίων αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι τὸ ὅποιον ἀπὸ τοῦ 1960 διανέμει πλήρη σειρὰν ἑργαλείων καὶ ραπτομηχανῶν εἰς τοὺς ἀποφοιτοῦντας· καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν πρωτοβουλίαν καὶ δραστηριότητα τοῦ Ἱεράρχου μας ὃστις ἔξευρίσκει τοὺς πρὸς τοῦτο ἀναγκαιοῦντας πόρους.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἑορτῆς ἀπεχώρησαν ἀπαντες ἀφοῦ προηγουμένως συνεχάρησαν τὸν διευθύνοντα τὸ ἰδρυμα διδάσκαλον κ. Στ. Ρούκον καθὼς καὶ τοὺς κ.κ. Δ. Βαρδάκην. Π. Κουφάλαν, Α. Στεργίου. Κ. Φασούλην, καὶ

τὸ λοιπὸν διδακτικὸν προσωπικόν.

— Μετατεθέντος εἰς Ἀμφισσαν τοῦ τέως Ἐπαρχιακοῦ Γεωπόνου Κονίτσης κ. Σπυρίδωνος Πολυζώη, ἀφίχθη καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὁ νέος τοιούτος κ. Γιαννηκώστας καταγόμενος ἐξ Ἰωαννίνων.

— Εἰς τοὺς προαναφερθέντας τέσσαρες ὑποψηφίους Νομαρχιακοὺς Συμβούλους τῆς Ἐπαρχίας μας προσετέθη καὶ πέμπτος, ό ἄλλοτε διατελέσας Δήμαρχος Κονίτσης κ. Χριστόδουλος Κοτύλιας.

— Μὲ ἀθρόαν προσέλευσιν πανηγυριστῶν ἑορτάσθησαν τὰ πανηγύρια τῆς Μεταμορφώσεως εἰς τὰ χωρία Ἐλεύθερον καὶ Κλειδωνιά, καθὼς καὶ τοῦ Ἅγιου Νικάνωρος εἰς τὸ ὁμώνυμον χωρίον, καὶ εἰς τὴν Καλλιθέαν (Γορίτσαν) ἡ ὅποια ἑορτάζει τὴν ἐπέτειον τῆς σωτηρίας της ἀπὸ τὸ πυροβολικὸν τῶν βαρβάρων Γερμανῶν.

— Ἡρχισαν αἱ ἑργασίαι πρὸς ἐπισκευὴν τῆς ἀπὸ τοῦ παρελθόντος φθινοπώρου ἀρχρηστευθείστης μεγάλης ἐπὶ τοῦ Σαρανταπόρου τύπου Μπέλεϋ, γεφύρας Σπηλιωτοπούλου.

Ἐπίσης ἥρχισαν αἱ ἑργασίαι πρὸς κατασκευὴν τῶν τεχνικῶν ἑργῶν τῆς Ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ ἀπὸ γεφύρας Σπηλαιωτοπούλου μέχρι Γοργοποτάμου, ἀλλ’ ως μᾶς ἐπληροφόρησαν βαδίζουν μὲ βραδύν ρυθμόν.

— Ἐπιτροπὴ ἐξ ἐκπροσώπων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ μετέβη τὴν 6ην καὶ 7ην τρέχοντος εἰς τὰ χωρία Βούρμπιανην καὶ Πυρσόγιανην καὶ διένειμεν εἰδη ἴματισμοῦ πρὸς τοὺς κατοίκους.

Ἐπίσης καὶ εἰς τὸ χωρίον Ὁξυὰ διενεμήθησαν δέματα μὲ εἰδη ἴματισμοῦ καὶ οἰκιακῆς χρήσεως, ἀποσταλέντα ἐξ Ἀθηνῶν μερίμνη τοῦ Κέντρου Κοινωνικῆς Προνοίας.

— Τὴν 9-8-64 ἀφίχθησαν εἰς Κόνιτσαν ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀγῶνος Κύπρου κ. Ἀναστάσιος Λεβέντης, Κύπριος τὴν καταγωγὴν, μετὰ τῆς συζύγου του καταγομένης ἐκ Δρόβιανης τῆς Β. Ἡπείρου, συνδευόμενοι ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς VIII

Μεραρχίας ύποστρατήγου κ. Γ. Λεβέντη. 'Ο λαὸς τῆς Κονίτσης μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην μας κ.κ. Χριστόφορον, τὸν κ. "Ἐπαρχον, τὸν Δημαρχοῦντα κ. Πηγαδᾶν, τὸν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐκπροσώπους τῶν Ἀρχῶν, ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτοὺς θερμοτάτην ὑποδοχὴν. Τὸν κ. Ἀναστ. Λεβέντην, διαθέσαντα τὸ μέγιστον μέρος τῆς μεγάλης περιουσίας του ὑπέρ τοῦ ἰεροῦ ἀγῶνος τῆς Κύπρου, προσεφώνησαν καταλλήλως ὁ Σεβασμιώτατος καὶ ὁ Δημαρχῶν κ. 'Αν Πηγαδᾶς. Αὐτὸς δὲ ἀνταπαντῶν, ἔξεφρασεν τὰς εὐχαριστίας του διὰ τὴν ἐνθουσιώδη ὑποδοχὴν καὶ τὰς αὐθορμήτους ἐκδηλώσεις τοῦ λαοῦ τῆς Κονίτσης τὰς ὅποιας ὡς εἶπεν, θὰ μεταφέρῃ πρὸς τὸν πρεσβαυτὴν κ. Κρανιδιώτην ὁ ὅποιος δὲν ἦδυνήθη νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Κόνιτσαν ὡς τὸ εἶχε προγραμματίσει, ἐπιστρέψας ἐσπευσμένως ἐξ Ἰωαννίνων εἰς Ἀθήνας λόγω τῶν ἐκτάκτων περιστάσεων.

Τὴν 10-8-64 ἐφονεύθη συνεπεία πτώσεως κεραυνοῦ ὁ Φώτιος Καρακατσάνης ἐτῶν 33 ἐξ Ἀετόπετρας ἐνῷ ἐγευμάτιζεν μετὰ τῆς συζύγου του κάτωθι ἐνὸς δένδρου.

— Διορισθεὶς ἐπιθεωρητὴς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως τῆς 12ης Περιφερείας Λαμίας ὁ τέως "Ἐπαρχος Κονίτσης κ. Κων)νος Ροντογιάννης ἀνεχώρησεν διὰ τὴν νέαν του θέσιν.

(Κόνιτσα 31-8-1964)

— Τὰ πανηγύρια τῆς Παναγιᾶς ἔορτάσθησαν μὲ μεγάλην κοσμοσυρροὴν εἰς τὰ διάφορα χωρία τῆς Ἐπαρχίας μας. Εἰς τὴν πανήγυριν Μολυβδοσκεπάστου ἡ προσέλευσις πανηγυριστῶν ὑπῆρξεν πρωτοφανής. 'Επίσης πολλοὶ πανηγυρισταὶ μετέβησαν εἰς τὰ ἔορτάζοντα χωρία τῆς Λάκκας Ἀώου, Δίστρατον, Ἀρματα. Πάδες, καὶ Παλοκοσέλιον, καθὼς καὶ εἰς Πουρνιᾶν, Φούρκαν, Ἀετομηλίτσαν, Γοργοπόταμον, Πυρσόγιαννην, Πύργον, καὶ Ἀετόπε-

τραν. 'Εξαιρετικὴν δὲ ἐπιτυχίαν ἔσημείωσεν ἐφέτος καὶ τὸ πανηγύρι τῆς Παναγίας ἄνω Κονίτσης, εἰς τὸ ὄποιον παρευρέθησαν καὶ ἀρκετοὶ Κονιτσιῶται ἀφιχθέντες ἐξ Ἀθηνῶν, ὅπως ἡ κ. Φερενίκη Σχοινᾶ μετὰ τοῦ υἱοῦ της κ. Νίκου Φοιτητοῦ Ἀρχιτεκτονικῆς Σχολῆς, ὁ κ. Δημήτριος Π. Παπᾶς, ὁ κ. Δημήτριος Ζδράβος μετὰ τοῦ υἱοῦ του κ. Ἀριστίπου, ὁ κ. Βασίλειος κ. Ντάφλης μετὰ τῆς μητρὸς του καὶ τοῦ γαμβροῦ των κ. Γεωργ. Λοϊζίδου οἰκογενειακῶς, ὁ κ. Νικ. Νικολαΐδης μετὰ τῆς κυρίας του, καὶ ἄλλοι τὰ ὄνόματα τῶν ὅποιων μᾶς διαφεύγουν.

Κάτω ἀπὸ τὴν δροσερὴ σκιὰ τῶν αἰωνοβίων πλατανιῶν του γραφικοῦ ἔξωκκλησιοῦ μὲ τὸ γλυκόλαλο κλαρῖνο τοῦ γέρο Πέτρου ἀπὸ τὴν Μόλιστα ἄναψε τὸ γλέντι ποὺ κράτησε ὡς ἀργὰ τὸ βράδυ — ἀφοῦ ἄνοιξε πρῶτος τὸ χορὸς ὁ νέος μας Δήμαρχος κ. Νικόλαος Ντεντόπουλος — καὶ συνεχίστηκε κατόπι στὸ ἔξοχικό Κέντρο «Πλατάνια» ὡς ἀργὰ μετὰ τὰ μεσάνυχτα.

— Τὴν 14-8-64 ἐντὸς τοῦ ἰεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἐνώπιον τοῦ Νομάρχου κ. Ἀριστομένη Κακούρη καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ἐγένετο ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Χριστοφόρου ἡ ὁρκομωσία τοῦ νέου Δημάρχου καὶ Δημοτικῶν Συμβούλων Κονίτσης, καὶ τῶν Προέδρων καὶ Κοινοτικῶν Συμβούλων τῶν χωρίων τῆς Ἐπαρχίας μας. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁρκομωσίας ὡμίλησαν πρὸς αὐτοὺς ὁ Σεβασμιώτατος καὶ ὁ κ. Νομάρχης συστήσαντες πρὸς αὐτοὺς ὄμονοιαν καὶ ἀγάπην αἱ ὅποιαι συμβάλλουν εἰς τὴν ὄμαλὴν διοίκησιν καὶ προκοπὴν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῆς πατρίδος γενικῶς.

— Ἀφιχθεὶς εἰς τὴν πόλιν μας ὁ μουσικὸς θίασος τοῦ γνωστοῦ κωμικοῦ κ. Φραγκίσκου Μανέλη ἔδωσεν τὴν 14 καὶ 15-8-64 τέσσαρας παραστάσεις ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ ΣΙΝΕ ΠΑΝΘΕΟΝ τοῦ κ. Πηγαδᾶ.

— Τὴν 16-8-64 ἐγένετο ἡ ἐγκατά-

στασις εις τὸ Δημαρχεῖον τοῦ νέου Δημάρχου κ. Νίκ. Ντεντόπούλου και τοῦ νέου Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

— Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου Κονίτσης μετὰ τῶν διδασκάλων των ἐπραγματοποίησαν ἔβδομαδιαίαν ἐκδρομὴν εἰς Κέρκυραν.

— Τὴν 20-8-64 ἡ Περιφ. Ἐφορος Ἐλληνίδων Ὀδηγῶν Ιωαννίνων κ. Μαρίκα Χωραΐτου μετὰ τῆς Ἀρχηγοῦ δίδος Μαίρης Ἀβάζου, ἀφιχθεῖσαι ἐνταῦθα, μετέβησαν μετὰ τῆς Ἀρχηγοῦ Ὀδηγῶν Κονίτσης δίδος Μαρίνας Μπούνα εἰς Μολυβδοσκέπαστον ὅπου προσέφερον μίαν Ἱερατικὴν στολὴν πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Θεοτόκου, (δῶρον Περιφ. Ἀνατολικῆς Ἀττικῆς) και διάφορα δῶρα πρὸς τοὺς ὄπλιτας τῶν ἐκεῖ ἀκριτικῶν φυλακίων.

— Διεκομίσθη νεκρὸς και ἐκηδεύθη ἐνταῦθα τὴν 23-8-64 ὁ Ιωάννης Βλάχος ἐκ κάτω Κονίτσης φονευθεὶς ἐξ αὐτοκινηστικοῦ δυστυχήματος εἰς Δυτικὴν Γερμανίαν ὅπου είργαζετο.

— Τὴν 22-8-64 ἐδόθη εἰς τὸ ἔξοχικὸν κέντρον «Δέντρο» χοροσπερὶς διοργαθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα Ἀθλητικοῦ και Μορφωτικοῦ Συλλόγου ΠΙΝΔΟΣ, τὴν ὅποιαν ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ὁ κ. Δήμαρχος, ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς, και πολλοὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν, ώς και ἄλλοι συμπολῖται.

— Τὴν 23-8-64 ἐτελέσθη και ἐνταῦθα ἐπιμνημόσυνος δέησις ὑπὲρ ἀναπταύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ πρὸ ἐκατονταετίας γεννηθέντος μεγάλου Ἐλληνος Πολιτικοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Χριστοφόρου, εἰς τὴν ὅποιαν παρευρέθησαν ἄπασαι αἱ Πολιτικαὶ και Στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ. Μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς ὡμίλησεν ὁ Δήμαρχος κ. Νίκ Ντεντόπουλος ἔξαρας τὸ ἔργον τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός, και κατόπιν ἐπηκολούθησεν κατάθεσις στεφάνου εἰς τὸ παρὰ τὴν πλατείαν Βασιλίσσης Φρειδερίκης Ἡρῶν.

— Πρωτοβουλία τοῦ κ. Βασιλείου Βαγενᾶ και ἄλλων φιλοθρήσκων, κατε-

σκευάσθη δι’ ἐράνων και προσωπικῆς ἐθελοντικῆς ἐργασίας, ἐξ μπετὸν ἀρμέ, ἡ παρὰ τὴν Ἱερᾶν μονὴν Στομίου ἐπὶ τοῦ λάκκου τῆς Γραβιᾶς καταρεύσασα πρώην ξυλίνη γέφυρα.

— Ἡ ἐπέτειος τῆς μάχης τοῦ Γράμμου ἐορτάσθη και ἐφέτος εἰς τὴν ἀκριτικὴν Κόνιτσαν. Ἐγένετο τριήμερος σημαιοστολισμός, και τὸ ἀπόγευμα τῆς 28ης Αύγουστου χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Χριστοφόρου ἐψάλη εἰς τὸ στρατιωτικὸν νεκροταφεῖον ἐπιμνημόσυνος δέησις, εἰς τὴν ὅποιαν παρέστησαν ὁ κ. Δήμαρχος ὁ Διοικητὴς τῆς YIII Μεραρχίας μετ’ ἄλλων ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, ὁ Διοικητὴς τοῦ 583 τάγματος, καθὼς και ἄπασαι αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ μετὰ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως. Μετὰ τὴν ἐπιμνημόσυνον δέησιν ἐπηκολούθησεν κατάθεσις στεφάνων. Τιμὰς ἀπέδωσεν ἡ μουσικὴ τῆς YIII Μεραρχίας.

(Κόνιτσα 9-6-64)

— Τὸ ἀπόγευμα τῆς 1-9-64, ἐπὶ τῆς εὔκαιρία τῆς λήξεως τῆς δευτέρας κατασκηνωτικῆς περιόδου, ἐδόθη εἰς τὰς παιδικὰς κατασκηνώσεις Κονίτσης Πεκλαρίου ὥραία παιδικὴ ἐορτὴ εἰς τὴν ὅποιαν παρευρέθησαν πολλοὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν και κάτοικοι Κονίτσης και Πηγῆς.

— Ἀναπληρωτὴς Δημάρχου Κονίτσης ἀνεδείχθη ὁ κ. Βασίλειος Βαγενᾶς. Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ὁ κ. Εὐάγγελος Ντούτης, ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ ὁ κ. Σωτήριος Φαρμάκης, και Γραμματεὺς ὁ κ. Σπυρ. Ζαχαράκης, Μέλη δὲ τῆς Δημαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς ὁ κ. κ. Θωμᾶς Ζῆνδρος και Βασίλειος Χατζηευφραίμιδης.

— Τὴν 6-9-64 ἐορτάσθη και εἰς τὴν πόλιν μας ἡ ἡμέρα τοῦ ἐφέδρου πολειμιστοῦ και τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς τῶν Ἐλλήνων ἐν συνδιασμῷ μετὰ τῆς ἐπετείου τῆς νίκης τοῦ Γράμμου. Εἰς τὸν ιερὸν καθεδρικὸν ναὸν Ἀγίου Νικολάου ἐψάλη ἐπίσημος Δοξολογία εἰς τὴν ὅποιαν παρέστησαν, ὁ ἐπίτιμος Ἀρ-

χηγὸς τοῦ Γ.Ε.Σ. στρατηγὸς κ. Θρασύβουλος Τσακαλῶτος, ὁ Δήμαρχος κ. Ν. Ντεντόπουλος, ὁ στρατ. διοικητὴς ἀντισυν)χης κ. Κων. Ραψομανίκης, ὁ Πρόεδρος ἐφέδρων ἀξιωματικῶν κ. Γρηγόριος Στεργίου μεθ' ἀπάντων τῶν συναδέλφῶν του, καὶ ἀπασαι αἱ λοιπαὶ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ὀρχαῖ. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέτας ἔξεφώνησεν ὁ ἐφεδρος ἀξ)κὸς κ. Ρήγας καθηγητὴς τοῦ Γυμνασίου μας καὶ κατόπιν ἐψάλη ἐπιμνημόσυνος δέησις ἐπὶ τοῦ κενοταφείου τοῦ στρατιωτικοῦ νεκροταφίου, καὶ ἐπηκολούθησεν κατάθεσις στεφάνων ὑπὸ τοῦ κ. Τσακαλώτου, τοῦ κ. Δημάρχου, τοῦ Προέδρου 'Εφ. ἀξιωματικῶν, καὶ τοῦ Προέδρου ἀναπήρων κ. Μιχ. Φασούλη. Αἱ μαθήτριαι τοῦ Γυμνασίου ἔρανον τοὺς τάφους τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν μὲ ἄνθη.

Περὶ τὴν 12ην μεσημβρινὴν ὁ Διοικητὴς τοῦ 583 τάγματος κ. Ραψομανίκης ἐδεξιώθη τοὺς 'Εφέδρους ἀξ)κοὺς εἰς τὴν ἐνταῦθα Λέσχην ἀξιωματικῶν, ὅπου καὶ ώμίλησαν οἱ κ.κ. Τσακαλῶτος, Στεργίου, καὶ ὁ συνταξιοῦχος βορειοπειρώτης δημ)λος κ. Νικ. Κρυστάλλης.

— Τὴν 7-9-64 ἐβαπτίσθη εἰς τὸν ἐνταῦθα 'Ιερὸν Ναὸν 'Αγίου Νικολάου ἀσπασθεῖσα τὸ ὄρθόδοξον δόγμα ἡ Γερμανὶς σύζυγος τοῦ κ. Σπυρίδωνος Μήτση ἐξ 'Αετοπετρας, λαβοῦσα τὸ ὄνομα Αἰκατερίνη.

— Τὸ πανηγῦρι τῆς 'Ιερᾶς Μονῆς Στομίου (8 Σεπτεμβρίου) ἑορτάσθη καὶ ἐφέτος μὲ ἀθρόαν προσέλευσιν προσκυνητῶν καὶ πανηγυριστῶν, καὶ τὸ γλέντι μὲ τὰ λαϊκὰ ὅργανα ἐκράτησε σχεδὸν ὀλόκληρο εἰκοσιτετράωρο. Μὲ ἐπιτυχίαν ἐπίσης ἑορτάσθησαν στὶς 8-9-64 καὶ τὰ πανηγύρια τῆς Μολίστης καὶ τῆς 'Αγίας Βαρβάρας.

— Τὴν 9-9-64, γενομένης ψηφοφορίας μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κυνηγετικοῦ Συλλόγου Κονίτσης, ἐξελέγησαν, Πρόεδρος αὐτοῦ ὁ κ. Γρηγόριος Στεργίου, ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Δημ. Ζδράβος, γραμματὺς ὁ κ. Στέφανος Φιλίνδρης, καὶ

Ταμίας ὁ κ. 'Ιωάννης Σίμος.

— Τὴν 10-9-64 ὁ Νικόλαος Στεφάνου ἔτῶν 20 ἐκ Κονίτσης, ὑπάλληλος τοῦ πρατηρίου βενζίνης τῆς ΣΙΕΛ, ἐνῷ ἥσχολεῖτο εἰς τὸ πλυντήριον μὲ τὴν πλύσιν καὶ τὸ γρασάρισμα τοῦ ὑπ' ἀριθ. 51799 αὐτοκινήτου ταξὶ ἀνήκοντος εἰς τὸν Δημ. Καλαμπόκαν, κατεπλακώθη ὑπ' αὐτοῦ ὀλισθήσαντος αἴφνηδίως, καὶ συνθλιβέντος τοῦ κρανίου του ἔξεπνευσεν μετ' ὀλίγον μεταφερόμενος εἰς τὸ Νοσοκομεῖον. Σχετικῶν ἀνακρίσεων ἐπελήφθη τὸ 'Αστυνομικὸν Τμῆμα Κονίτσης.

— Τὴν 10-9-64 ἀφίχθη ἐνταῦθα καὶ μετέβη τὴν ἐπομένην εἰς τὴν γέφυραν Σπηλαιωτοπούλου ὁμοῦ μετὰ τοῦ εἰδικοῦ πρὸς ἀποπεράτωσιν ταύτης Στρατιωτικοῦ συνεργείου ὁ διοικητὴς τῆς ΥΙΙΙ Μεραρχίας ὑποστράτηγος κ. Γεώργιος Λεβέντης.

ΑΦΙΞΕΙΣ

— 'Αφίχθησαν ἐκ Κογκὸ διὰ Πυρσόγιαννην ὁ κ. Χρῆστος Παπανικολάου, ἐξ Η.Π.Α. διὰ Καστανέαν ὁ κ. 'Ιωάννης Μήτσης μετὰ τῆς κυρίας του, καὶ ὁ ἀνεψιός των κ. 'Απόστολος Μήτσης ἐξ Αθηνῶν. 'Αφίχθη ἐπίσης ἐξ Αθηνῶν καὶ μετέβη εἰς τὴν ἴδιαιτέραν του πατρίδα Βούρμπιανην ὁ ὑφηγητὴς ὄφθαλμολογίας κ. Νικόλαος Γ. Τράντας. 'Ομοίως μετέβησαν εἰς Βούρμπιανην ὁ κ. 'Αντώνιος Παπατζήμας ἐκ Θεσσαλονίκης ὁ κ. Δημήτριος Ν. Γεωργίου ἐξ Αθηνῶν, ὁ κ. Γεωργ. Τσόλης, ὁμοίως καθὼς καὶ ὁ Κων. Καραγιάννης μετὰ τῆς Φωτεινῆς Β. Καραγιάννης.

— 'Επανῆλθεν εἰς Κόνιτσαν καὶ ἀνέλαβεν τὰ καθήκοντά του ὁ κ. 'Επαμεινώνδας Κοκοβὲς ὑπάλληλος τοῦ Ο.Τ.Ε.

— 'Επανέκαμψεν ἐκ τῆς ἀδείας του ὁ διοικητὴς τοῦ 583 τάγματος ἀντισυνταγματάρχης κ. Κων. Ραψομανίκης.

— 'Αφιχθεὶς ἐνταῦθα μετέβη εἰς τὴν ἴδιαιτέραν του πατρίδα Βούρμπιανην ὁ συνταξιοῦχος Γυμνασιάρχης κ. Νικ. Παπασωτηρίου.

— 'Αφίχθη ἐκ Κογκὸ ὁ κ. Γεώργιος Βαδάσης.

— 'Αφίχθησαν διὰ Πάδες ἐκ Τριπόλεως ὁ 'Αρχιάτρος κ. Νικ. Γιάκας, καὶ διὰ Δροσοπηγὴν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ κ. κ. Δημ. Μακρῆς.

— 'Αφίχθησαν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ κ. Γρηγόριος Ταστζόγλου τέως διευθυντὴς τῆς ταπητουργικῆς Σχολῆς, ὁ καθηγητὴς κ. Ρακιτζάκης, ὁ κ. Δημ. Β. Νάτσης, ὁ κ. Νικόλαος Τσάκας ἐπίτιμον μέλος τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν Α.Ω.Ο.Σ. καὶ τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ μας, ἡ δῖς Γεωργία 'Α, Μηλίγκου μετὰ τῆς ἀδελφῆς της καὶ Σπυριδούλας Γκιώκα, καὶ ὁ κ. Κων. Παπαδημούλης οἰκογενειακῶς. 'Εκ Θεσσαλονίκης ἀφίχθησαν ὁ κ. Κων)νος Πανταζῆς μετὰ τῆς κυρίας του, ὁ κ. Εὐάγγελος Λύτος καὶ ὁ κ. Σόλων Βλάχος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

— Τὴν 16-8-64 ὁ νεαρὸς κ. Σταῦρος Τσάβαλος ἐκ Βασιλικοῦ ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ μικροῦ υἱοῦ τοῦ ἐνταῦθα χωροφύλακος κ. 'Ιωάννου Καλῆ, χαρίσας εἰς τὸν νεοφότιστον τὸ ὄνομα Δημήτριος.

Καὶ εἰς Βούρμπιανην τὴν 23-8-64 ὁ γραμματεὺς τῆς Κοινότητος κ. 'Αντώνιος Κονίνης ἀνεδέχθη ἀπὸ τὴν ίερὰν κολυμβήθραν τὸν υἱὸν τοῦ κ. Χαραλ. Τέρτση ὄνομάσας αὐτὸν Γεώργιον.

— Πρὸς ἡμερῶν ἐγένετο εἰς κάτω Κόνιτσαν ἡ ὁμαδικὴ βάπτισις τριῶν τεκνῶν τοῦ κ. Παντελῆ 'Εξάρχου. 'Ο ἐργολάβος κ. Γεώργ. Μητσόπουλος ἐβάπτισεν τὸ πρῶτον ἄρρεν ἡλικίας 5 ἔτῶν ὄνομάσας αὐτὸν 'Αλέξανδρον. 'Ο δημοδιδάσκαλος κ. Δῆμος Ντούτσης τὸ δεύτερον κοριτσάκι ὄνομάσας αὐτὸν Εὐανθίαν, καὶ ἡ κ. 'Αμαλία Δάφνη ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ τρίτου χαρίσασα εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα 'Αθηνοῦλα.

— 'Ο κ. Γεώργιος Μπούνας ἐγένετο πατέρ αὔρενος τέκνου.

ΓΑΜΟΙ – ΜΝΗΣΤΕΙΑΙ

— Τὴν 16-8-64 ἐτελέσθησαν εἰς 'Αση-

μοχώριον οἱ γάμοι τοῦ κ. Νικολάου Ε. Γιώτη ἀφιχθέντος ἐκ Σικάγου Η.Π.Α. μετὰ τῆς δίδος Πηνελόπης Σωτ. Οἰκονόμου. Παράνυμφος παρέστη ὁ κ. Δημ. Μπουγατιώτης καταγόμενος ἐξ Εύβοίας καὶ ἐγκατεστημένος εἰς 'Ινδιανάπολιν Η.Π.Α.

— 'Ομοίως εἰς Κόνιτσαν ἐτελέσθησαν τὴν 16-8-64 οἱ γάμοι τοῦ κ. 'Ιωάννου Γ. Κυρίτση μετὰ τῆς δίδος 'Ανδρονίκης Χ. Στερτσίου ἐξ 'Αμαράντου.

— 'Ο κ. 'Αριστοτέλης Καζαντζῆς ἐξ 'Ιωαννίνων καὶ ἡ δῖς 'Αθηνᾶ 'Αναστ. Κόντσυ ἐγγονὴ τοῦ γηραιοῦ συμπολίτου κ. 'Αλεξίου Κ. Φλώρου, ἀντήλλαξαν ἀμοιβαῖαν ὑπόσχεσιν γάμου.

— Τὴν 23-8-64 ἐτελέσθησαν ἐνταῦθα οἱ γάμοι τοῦ ἄρτι ἀφιχθέντος ἐκ Δυτικανίας κ. Εὐθυμίου κ. Τζάλα μετὰ τῆς δίδος Νιόβης Θωμᾶ Τρουμπούκη. Παράνυμφος δὲ παρέστη ὁ κ. Βασίλειος Πύλης. Τὴν δὲ 30-8-64 ἐτελέσθησαν ὅμοιως ἐνταῦθα οἱ γάμοι τοῦ κ. Βασιλείου Μουρουχίδου μετὰ τῆς δίδος Μαρίας Λάμπρου ἐκ Μελισσοπέτρας.

— 'Ανεχώρησαν δι' 'Αθήνας καὶ ἐκεῖθεν δι' Αύστραλίαν οἱ ἀδελφοὶ κ.κ. Κων)νος καὶ 'Ιωάννης Λῶλος μετὰ τῆς ἀδελφῆς των δίδος 'Ελένης.

— 'Ο συμπολίτης δημοδιδάσκαλος κ. Εὐάγγελος Εὐαγγέλου καὶ ἡ δῖς Λαμπρινὴ Γιαννακοπούλου ἀντήλλαξαν ἀμοιβαῖαν ὑπόσχεσιν γάμου.

ΘΑΝΑΤΟΙ

— 'Απεβίωσαν εἰς 'Ιωάννινα ὁ Λεωνίδας Νούτσης εἰς ἡλικίαν 55 ἔτῶν καταγόμενος ἐξ 'Ασημοχωρίου, καὶ ὁ Πρόδρομος Μηνᾶς Καβελίδης εἰς ἡλικίαν 58 ἔτῶν ἐκ κάτω Κονίτσης.

— 'Απεβίωσαν εἰς 'Αθήνας οἱ ἐκ Κονίτσης 'Ιωάννης Βασιλείου καὶ Γεώργιος Βαγενᾶς.

Μαγειρική - Ζαχαροπλαστική

Καρυδάκι γλυκό

Πέρνουμε καρυδάκια μετρίου μεγέθους για νὰ είναι τρυφερὰ καὶ ἀφοῦ τὰ πλύνουμε τὰ βάζουμε στὸ νερὸ δύο ἡμέρες, ἀλλαζοντάς το δύο φορὲς τὴν ἡμέρα. Μετὰ τὰ βγάζουμε ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ τὰ βάζουμε σὲ ἀσβεστόνερο δέκα πέντε (15) ἡμέρες καὶ τὰ ἀνακατεύουμε κάθε ἡμέρα.

Ἄφοῦ τὰ βγάλουμε ἀπὸ τὸ ἀσβεστόνερο, τὰ πλένουμε καλὰ μὲ πολὺ νερό, καθαρίζουμε τὸ μίσχο καὶ τὰ τρυποῦμε σὲ δύο μέρη μὲ τὸ πηροῦνι καὶ τὰ βάζουμε νὰ βράσουν μὲ πολὺ νερὸ ἐπὶ μισὴ ὥρα, τὰ ἀφίνουμε δὲ νὰ κρυώσουν σκεπασμένα.

Τὴν ἐπομένην τὰ βάζουμε πάλι νὰ βράσουν μὲ ἄλλο καθαρὸ νερὸ ἐπὶ ἓνα τέταρτο τῆς ὥρας. Τὴν ἄλλη μέρα τὰ

ξαναβράζουμε μὲ νέο νέρὸ γιὰ τρίτη φορὰ τόσο ὅσο νὰ γίνουν τόσο μαλακὰ ὥστε νὰ τὰ τρυπάει ἡ ὁδοντογλυφίδα. Τὰ κατεβάζουμε ἀπὸ τὴν φωτειά, τὰ ἀφίνουμε ώς ποῦ νὰ κρυώσουν, τὰ πλένουμε καλὰ καὶ ἔτοιμάζουμε τὸ σιρόπι.

Γιὰ 50 καρυδάκια βάζουμε ἓνα καὶ μισό κιλὸ ζάχαρι καὶ 2 ποτήρια νερό. Τὸ σιρόπι πρέπει νὰ δέσῃ ἀραιὸ καὶ ὅταν κρυώσῃ βάζουμε μέσα τὰ καρύδια μὲ τρυπητή κουτάλα.

Τὴν ἐπομένη τὰ βγάζουμε τὰ καρύδια καὶ ξαναδένουμε τὸ σιρόπι καὶ ὅταν κρυώσῃ ρίχνουμε μέσα τὰ καρύδια καὶ τὴν ἐπομένη τὰ βάζουμε ὅλα μαζὲν νὰ δέσουν τελειωτικά, ρίχνοντας λίγη κανέλλα μασοῦρι καὶ λίγα γαρύφαλλα, στὸ τέλος δὲ καὶ τὸ ζουμὶ ἐνὸς λεμονιοῦ.
(Συνταγὴ κ. Εὐανθίας Ν. Ζδράβου)

